

FINANČNÝ MANAŽÉR

Ročník XXIV. • číslo 1 • Periodikum Slovenskej asociácie finančníkov • 2024

SAF Slovenská
asociácia
finančníkov

ISSN 2729-7705

9 772977 00007

FINANČNÝ MANAŽÉR

Ročník XXIV. • číslo 1 • Periodikum Slovenskej asociácie finančníkov • 2024

OBSAH

□ ÚVODNÍK

KRÁTKE ZAMYSLENIE K STRATÉGII SAF PRED VALNÝM ZHROMAŽDENÍM

Anton ONDREJ, prezident SAF 3

□ INTERVIEW

Ludovít ÓDOR (pripravila Miloslava ZELMANOVÁ) 4

□ ODBORNÉ A TEORETICKÉ TÉMY

AKTUÁLNE FAKTORY VPLÝVAJÚCE NA CENU BITCOINU A JEHO INVESTIČNÉ VYUŽITIE

Ján HUŇADY – Ivan SEDLIAČIK 6

ROZHODOVANIE V KONTEXTE FINANČNÉHO RIADENIA

Peter ANDRIŠIN 11

SUPERODPOČET 2022: PO ZNÍŽENÍ SADZBY MENEJ UŽÍVATEĽOV TEJTO DAŇOVEJ VÝHODY

Jana ŠNIRCOVÁ 17

KTO JE SKUTOČNÝ KRÁĽ AI?

Miroslav KRAJČOVIČ 24

□ STRÁNKY SAF

MZDOVÉ A ODVODOVÉ VELIČINY NA ROK 2024

(Katarína DANAJOVIČOVÁ) 27

AKTUÁLNE LEGISLATÍVNE ZMENY V OBLASTI PODNIKANIA

(Matej FIRICKÝ, Martin MIČÁK) 40

NAŠA ASOCIÁCIA MÁ SVOJ PREDMET NA EKONOMICKEJ UNIVERZITE

(Peter DANIEL) 44

ODBORNÉ PODUJATIA SAF V ROKU 2024

(Lenka LEHOCKÁ) 47

□ ENGLISH SUMMARY 52

Šéfredaktorka

Ing. Miloslava Zelmanová

Zástupca šéfredaktora

prof. Ing. Peter Krištofík, Ph.D.

Predseda redakčnej rady

doc. RNDr. Eduard Hozlár, CSc.

Členovia redakčnej rady

Ing. Michal Ištók, Ph.D.

JUDr. Ing. Peter Daniel, Ph.D.

Ing. František Chvošťal

Výkonná editorka

Ing. Lenka Lehocká

Vydavateľ

Slovenská asociácia finančníkov

Adresa redakcie

Drieňová 3, 821 01 Bratislava

Tel.: +421- 2 – 4363 5667

Fax: +421- 2 – 4363 5667

E-mail: kancelaria@asocfin.sk

Internet: www.asocfin.sk

ISSN 2729-7705

Grafická úprava

LAYOUT, s. r. o., Bratislava

www.layout.sk

Krátke zamyslenie k stratégii SAF pred valným zhromaždením

Tento text mal byť pôvodne publikovaný po stretnutí správnej rady k aktualizácii stratégie, ktoré sme plánovali na 29. februára t.r. Avšak pre priority úloh môjho zamestnávateľa sme boli nútení preložiť zasadnutie správnej rady na začiatok apríla a preto nepíšem o záveroch plánovanej diskusie, ale skôr prichádzam s predstavou o podnetoch, ktorým sa ešte len budeme venovať v priebehu nasledujúceho mesiaca a na najbližšom valnom zhromaždení.

Naposledy som o stratégii písal pred rokom, v článku: „Ako sa stane SAF pre podniky vyhľadávanou organizáciou?“ Mnohé z vtedy uvedeného stále platí, veď stratégia je beh na dlhú trať. Súčasne je príjemným zistením, že sa nám darí činnosť SAF dynamizovať.

Učíme sa lepšie plánovať, v čoho dôsledku zvyšujeme počty účastníkov našich podujatí nielen doma, ale aj v zahraničí. Nielenže rastie počet účastníkov odborných podujatí, ale rastie aj počet tých, ktorí sa ich zúčastňujú opakovane.

Učíme sa naše podujatia robiť na modernej a profesionálnej úrovni, pričom sa inšpirujeme v procese spolupráce s rastúcim počtom partnerov, akými sú CFO club, SFA society, ITAPA, ZPS, SLOVCA, AMCHAM a pod. a tieto podujatia v rastúcej miere propagujeme na sociálnych sieťach a tiež v spolupráci s mediálnymi partnermi a sponzormi podujatí.

Darí sa nám zapájať do prípravy podujatí členov a nových partnerov. Našimi členmi sa stalo niekoľko nových malých, aj veľkých firiem, ale pribúdajú aj fyzické osoby, a to napriek tomu, že sme sprísnilí proces prijímania a navýšili členské poplatky. Súčasne sme znížili členské príspevky pre penzistov a pre študentov.

Asi najviac potešujúcou aktivitou je náš voliteľný predmet Finančné riadenie podniku -praktické štúdium na Fakulte podnikového manažmentu EUBA, o ktorý je rastúci záujem nielen medzi študentami, ale aj ďalšími fakultami na EUBA a aj na UMB. S kolegami zo správnej rady sme sa preto rozhodli, že po dohode s UMB rozšírime výučbu voliteľného predmetu aj do Banskej Bystrice. Verím, že v ďalšom kroku rozšírime predmet aj do Košíc, aby sme tak prispeli k našej zodpovednosti za výchovu ďalšej generácie odborníkov v oblasti firemných financií.

Do budúcnosti potrebujeme zintenzívniť kroky v príprave našich nástupcov v štruktúrach SAF. Aj keď v priebehu roka došlo k obmene dvoch členov

správnej rady (M. Bodi a M. Krajčovič), ktorých nahradili F. Kasnár a V. Podolinský, potrebujeme si brať príklad z organizácií, ktoré dynamicky menia obsadenie svojich orgánov, čím zrkadlia procesy rýchlych zmien v dnešnom svete. O tejto potrebe s kolegami nielen hovoríme, ale aj napredujeme v identifikácii vhodných kandidátov a ich príprave a rovnako tak zvažujeme návrh zmien stanov.

Pre naplnenie našej stratégie sa potrebujeme vo zvýšenej miere zamerať na plánovanie tvorby ľudských, aj finančných zdrojov potrebných pre rast organizácie. Naše ciele sú uvedené v stanovách, aj na webovej stránke www.asocfin.sk. Myslím si, že ich potrebujeme nielen pomenovať vo všeobecnej rovine – napríklad že posilňujeme postavenie a autoritu finančných manažérov - ale aj tento cieľ bližšie kvantifikovať.

Záverom chcem vyjadriť presvedčenie, že sa nám s kolegami bude naďalej dariť spolupracovať a rozvíjať naše aktivity tak, aby členská základňa SAF kontinuálne rástla a aby sme boli naďalej rešpektovanou organizáciou v oblasti firemných financií.

*Anton Ondrej
prezident SAF*

Milí čitatelia, priaznivci a spolupracovníci SAF, ponúkame Vám postrehy, názory na aktuálnu tému v sprostredkovanej forme rozhovoru s naším dlhoročným súputníkom pánom Ľudovítom Ódorom.

Pán Ódor, Vás nemusíme predstavovať našej čitateľskej obci, roky sa aktívne zapájate do aktivít organizovaných našou asociáciou, či už na každoročných finančných konferenciách, či v sérii seminárov o „slovenskom tigrovi“. Tak teda hneď na úvod – chytiť „slovenský tiger“ druhý dych? Podarí sa mu znovu dosiahnuť svoju optimálnu rýchlosť, aby dospel k svojmu pôvodnému cieľu?

Slovensko patrí medzi úspešnejšie prípady ekonomickej transformácie po páde predchádzajúceho režimu. Podarilo sa nám zmazať veľkú časť rozdielu oproti Rakúsku alebo napríklad Českej republike. Ale do cieľa sme ešte nedobehli. Z nízkej štartovacej pozície sa ľahšie dobieha. Práve semináre o „slovenskom tigrovi“ pred viacerými rokmi mali verejnosť a politikov upozorňovať, že na to, aby sme dosiahli ekonomickú úroveň Európskej únie, budeme potrebovať iný model. Stratégie, ktoré na začiatku transformačnej cesty výborne fungujú – ponúkni štandardné ekonomické prostredie, lacnú pracovnú silu, dovez kapitál – sa časom stanú obeťami vlastného úspechu. Vtedy, aby sme sa vyhli pasci strednému príjmu, potrebujeme oveľa viac podporovať vnútorné zdroje rastu. To sa však nedá bez kvalitného vzdelávania, dobrého podnikateľského prostredia, väčšej podpory výskumu a inovácií. A práve v týchto oblastiach nás veľmi tlačí topánka. Máme o niekoľko čísel menšie než by sme potrebovali.

Budme optimisti a verme, že bude lepšie, na rozdiel od niektorých pesimistov, ktorí hovoria, že „dobre už bolo“. Tiež sa na problémy možno pozrieť - ako sa zvykne hovoriť - pohár mám ešte dopoly plný, resp. už mám pohár napoly prázdny...

Nikdy som nepatril do tábora ľudí, ktorí len v krčme, nad pivom, frflú nad aktuálnou situáciou. Rád prichádzam s reformnými návrhmi a koncepciami. Najsmutnejšie však je, že často nechýbajú dobré nápady, lebo sa môžeme učiť zo skúseností iných krajín. Chýba však dôraz na priority a implementačné schopnosti. Práve preto som vždy hľadal cesty, ako by sa dali najdôležitejšie rozhodnutia v hospodárskej politike robiť na základe dát a analýz a nie na základe pocitov. Aj v súkromných firmách sú vízie dôležité, ale implementačná schopnosť je rozhodujúca.

Váš pragmatický, odborný názor na spôsob ako dosiahnuť vyššiu životnú úroveň pri zachovaní si zodpovedného hospodárenia, neohrožujúcej miery zadlženia štátu s ohľadom aj na finančne náročné ciele zelenej ekonomiky, či riešenie klimatickej situácie.

Dobehnutiu životnej úrovne vyspelých krajín paradoxne najviac bráni to, že sa tam chceme dostať hneď. Potom robíme politiky, ktoré len rozdeľujú existujúce zdroje a nepodporujú vytváranie hodnoty alebo ešte horšie - rozdávame z cudzích zdrojov, ktoré by sme mali používať na investície. Veľmi smutným príkladom sú eurofondy. Občania Francúzska, Nemecka a iných krajín nám posielajú miliardy na náš rozvoj. Nielenže ich nevieme efektívne využívať, ale postupne sme sa naučili takmer všetky investície hradiť z eurofondov. „Ušetrené“ domáce investície sme prejedli a deficit v rozpočte máme stále vysoký. Manažéri firiem dobre vedia, že používať cudzie zdroje na spotrebu nie je najlepší nápad. V štáte je to však naša každoročná stratégia.

Čo sa s tým dá robiť? Najdôležitejšie je mať jasné priority, ktoré nadväzujú na globálne trendy 21. storočia. Žiadna krajina nebude úspešná, ak bude ignorovať nástup umelej inteligencie, digitalizácie, zelených technológií alebo napríklad výrazné starnutie populácie. Ale keď si povieme A, musíme priznať aj B. Viac zdrojov na top priority zákonite povedie k menším zdrojom v iných oblastiach, vrátane sociálnych výdavkov. Slovensko v súčasnej nelichotivej rozpočtovej situácii jednoducho nemá na to, aby pomáhalo každému a všade. Pomoc musí byť adresnejšia, najslabšie sociálne vrstvy ochránené, ale masívnejšiemu šetreniu a zvýšeniu niektorých daní sa nevyhneme. Účet za dlhoročné nezodpovedné hospodárenie nakoniec musí niekto zatahnuť.

Bol by som nesmierne rád, keby v ére vzdelanostných ekonomík malo vzdelanie na Slovensku adekvátnu spoločenskú hodnotu. V opačnom prípade budú mladé talenty aj naďalej húfne odchádzať a zo zahraničia špičkoví pracovníci neprídu.

Všetci si uvedomujeme, že k cieľu môže viesť viac ciest – tie sú ovplyvnené rozhodnutiami predstaviteľov vláducej moci, či už našej alebo európskej. Máte bohaté skúsenosti z Vašej odbornej praxe, či už v Rade rozpočtovej zodpovednosti, Národnej banky Slovenska a v neposlednom rade aj z pozície premiéra úradníckej vlády Slovenska. Sme malá, otvorená ekonomika – hovorí sa, že „v jednote je sila“.

Pri potápajúcej sa lodi veľmi nepomáha, ak problém ignorujeme tým, že je diera na opačnej strane plavidla. Preto je kľúčové, aby sme sa aspoň v niektorých dôležitých veciach zhodli aj s našimi názorovými oponentmi. Preto som trval na tom, aby úradnícka vláda urobila o niečo viac než len „svietila a kúrila“. Okrem vypracovania takmer stovky možných opatrení na konsolidáciu verejných financií sme zanechali aj štyri reformné koncepcie, ktoré boli vypracované širokými odbornými tímami. Je v záujme každého z nás aby sa prioritne riešili. Ide o tieto oblasti: (1) Slovensko sa musí stať magnetom pre domáci aj zahraničný talent, (2) musí ochrániť najzraniteľnejšie skupiny obyvateľov, ale už neponúkať plošné riešenia, (3) musí nechať viac zodpovednosti, kompetencií a financií pre regióny, aby si riešili svoje špecifické problémy a výzvy a (4) efektívne čerpať eurofondy. Som presvedčený, že bez riešení budú tieto problémy len bublať pod povrchom a ak ich budeme dlho ignorovať, neskôr nám vybuchnú do tváre. Preto by bolo dobré mať aspoň niekoľko spoločných priorít. Konečne ťahať za jeden koniec povrazu.

Ako vidíte svoje dufajme budúce pôsobenie v riadiacich zložkách EÚ? Sme schopní vydobýť si miesto „na slnku“? Presadíme odbúranie mnohých často zbytočných administratívnych prekážok, aby sme vedeli využiť efekt z členstva v EÚ? Nezáväzujeme si ruky na národnej úrovni viac ako treba?

Máte pravdu v tom, že často zbytočne pridávame byrokraciu nad rámec toho, čo európska legislatíva predpisuje. Mňa však najviac trápí, že napriek výraznej pomoci zo strany Únie – tak priamej finančnej ako aj nepriamej ekonomickej – čoraz viac sa od nich mentálne vzdalujeme. Oni nám pomáhajú a viacerí z nás im za to nadávajú. Tým nechcem povedať, že je Európska únia bez chyby. Ani zďaleka. Únia tiež potrebuje zabráť v súťaži globálnej konkurencieschopnosti, najmä na poli technologických inovácií. Spojené štáty alebo Čína sú na tom v mnohých aspektoch lepšie. Takisto je dôležité, aby Únia tvrdšie vynucovala rozpočtovú zodpovednosť na úrovni členských štátov, ktoré ohrozujú stabilitu eurozóny. Stále však vidím oveľa viac pozitív z nášho členstva ako negatív. Preto zastávam názor, že nestačí len kritizovať, treba prinášať nové nápady a riešenia. Ale nemôžeme nevidieť, aká je alternatíva. Naš kompas musí aj naďalej pevne ukazovať na Západ a nie na Východ.

Na záver Vám srdečne ďakujem za Váš čas a ochotu podeliť sa so svojimi názormi s našimi čitateľmi a zaželať Vám veľa úspechov vo Vašom ďalšom pracovnom aj osobnom živote.

*rozhovor za redakciu SAF pripravila
Miloslava Zelmanová*

Aktuálne faktory vplyvajúce na cenu Bitcoinu a jeho investičné využitie

Ján HUŇADY – Ivan SEDLIAČIK

Rýchly rozvoj digitálnych technológií súvisiacich s kryptomenami a výrazný rast ceny Bitcoinu počas ostatnej dekády si získal veľkú pozornosť investorov aj výskumníkov. Bitcoin a ostatné kryptomeny založené na technológií blockchain sú stále považované za relatívne nový typ finančného aktíva, avšak začínajú byť čoraz viac akceptované rôznymi typmi investorov. Bitcoin sa vzhľadom na svoje niektoré charakteristiky začal dokonca považovať za tzv. digitálne zlato. V tomto článku sa pokúsime vysvetliť význam vybraných aktuálnych udalostí pre možnosti investovania do Bitcoinu a preskúmame tri faktory, ktoré môžu výrazne vplyvať na zmenu jeho ceny v krátkodobom aj dlhodobom horizonte. Medzi zásadné rozhodnutia ovplyvňujúce investičné možnosti patrilo schválenie spotových Bitcoinových ETF v USA. Táto zmena má potenciál priviesť na trh nových investorov a formovať ďalej náladu na kryptomenových trhoch. Ďalšou významnou blížiacou sa udalosťou je tzv. halving Bitcoinu, ktorý má tiež potenciál ovplyvniť jeho cenu. Posledným faktorom, ktorý sme sa rozhodli bližšie preskúmať je aktuálna menová politika v USA a jej prípadne zmeny v budúcnosti. Postupne sa budeme venovať všetkým trom uvedeným problémom a naznačíme možné dôsledky na vývoj ceny Bitcoinu.

Schválenie spotových Bitcoinových ETF v USA

ETF (exchange-traded fund) je investičný fond, ktorý sleduje cenu podkladového aktíva alebo indexu. Práve tento finančný nástroj sa stal v posledných rokoch pre investorov veľmi populárny. V súčasnosti sú ETF dostupné pre viaceré typy aktív. Medzi kľúčové finančné správy na začiatku roku 2024 patrilo schválenie prvých spotových Bitcoinových ETF v USA. Americká komisia pre cenné papiere a burzu (SEC) tieto fondy schválila 11. januára 2024. Od tohto dátumu tak mohli investičné spoločnosti začať poskytovať tieto ETF pre svojich retailových klientov. Išlo o významnú zmenu na kryptomenovom trhu. Bitcoinové ETF sú fondy, ktoré reflektujú hodnotu Bitcoinu a sú obchodované na tradičných burzách, nie na burzách kryptomien. Viaceré kryptomenové burzy zaznamenali v posledných rokoch určité problémy týkajúce sa ich správy a dodržiavania regulácií. Určitým podozreniam sa nevyhla dokonca ani najväčšia burza Binance. Schválenie Bitcoinových ETF umožňuje investorom investovať do Bitcoinov tak, aby sa mohli úplne vyhnúť kryptomenovým burzám. Môže to znamenať výrazný nárast investovaného kapitálu do Bitcoinu, keďže tento sa stáva dostupnejší aj pre bežných tzv. retailových alebo individuálnych investorov. Fakt, že je tento produkt transparentný a schválený regulátorom, môže priniesť záujem nových inštitucionálnych investorov. Je však potrebné podotknúť, že tieto produkty sú rovnako rizikové ako samotný Bitcoin. Volatilita ceny ETF závisí od zmien cien aktív alokovaných v týchto fondoch. Cena jedného podielu v Bitcoinovom ETF obchodovanom na burze sa mení v závislosti od zmien spotovej ceny Bitcoinu. Ak rastie hodnota Bitcoinu, zvyšuje sa aj hodnota jedného podielu v ETF a naopak. Otázkou zostáva či nárast likvidity a jednoduchšie spotové operácie v dôsledku nových Bitcoinových ETF budú v budúcnosti viesť aj stabilnejším cenám tejto kryptomeny, alebo tento efekt nebude badateľný.

Bitcoinové ETF sa momentálne obchodujú najmä na burze v New Yorku (NYSE) a na burze v Toronte (TSX). Zaujímavosťou je, že v Kanade boli dokonca spotové Bitcoinové ETF schválené už v roku 2021. V USA bolo aktuálne schválených 11 rôznych ETF. Medzi ich emitentov patria významné investičné spoločnosti ako BlackRock, Ark Investments, Fidelity, Invesco alebo VanEck. V Tabuľke 1 sumarizujeme charakteristiky vybraných ETF.

Tabuľka 1 Základné charakteristiky a poplatky pre vybrané Bitcoinové spotové ETF

ETF	Emitent	poplatok	Poznámka	Čisté aktíva v USD	Cena k 17.2. 2024 v USD	Cena k 11.1.2024 (schválenie) v USD
EZBC	Franklin Bitcoin ETF	0,19%		96,2 mil.	30,15	27,05
BITB	Bitwise	0,20%	Odpustenie poplatku za prvých 6 mesiacov obchodovania alebo za prvú 1 mld. USD investovanú do ETF	1,2 mld.	28,34	25,54
ARKB	ARK 21Shares	0,21%		1,4 mld.	51,97	46,76
HODL	VanEck Bitcoin Trust	0,25%		1,9 mld.	58,80	52,92
IBIT	iShares Bitcoin Trust	0,25%	Poplatok znížený na 0,12% za prvých 12 mesiacov obchodovania alebo prvých 5 mld. USD investovaný do ETF	6 mld.	29,62	26,63
FBTC	Fidelity Wise Origin Bitcoin Fund	0,25%	Odpustený poplatok pre investície do 1.8. 2024.	2,3 mld.	45,43	40,88
BTCW	WisdomTree Bitcoin Fund	0,25%	Odpustenie poplatku za prvých 6 mesiacov obchodovania alebo za prvú 1 mld. USD investovanú do ETF	26 mil.	55,15	45,36
BRRR	Valkyrie	0,25%		159 mil.	14,71	13,29

Zdroj: Spracované autormi podľa informácií dostupných na webových stránkach jednotlivých ETF.

Poznámka: Uvedené ceny a poplatky sú uvedené k dňu 17.2.2024.

Poplatky v týchto fondoch sa pohybujú od 0,19% po 0,25%. Vo viacerých fondoch tiež momentálne existuje možnosť zníženia alebo odpustenia poplatku na obmedzenú dobu, pri dodržaní stanovených podmienok,

Na komplexné hodnotenie Bitcoinových ETF v USA je momentálne ešte priskoro, avšak investori zatiaľ hodnotia obchodovanie s nimi ako veľmi úspešné (Lee, 2024) pričom fondy prilákali viac ako 10 miliárd USD za menej ako mesiac ich fungovania (Killa, 2024). Je pravdepodobné, že práve očakávané schválenie a následný záujem o nové Bitcoinové ETF podporili nárast ceny tejto kryptomeny ako aj iných kryptomien. Zároveň je možné, že sa v budúcnosti od regulátorov dočkáme schválenia spotových ETF aj na ďalšie kryptomeny. Medzi kandidátov s najväčšou šancou patrí najmä kryptomena Ethereum.

Štvrtý halving Bitcoinu

Pre lepšie pochopenie problematiky halvingu Bitcoinu je potrebné aspoň čiastočne porozumieť fungovaniu technológie blockchain, na ktorej je Bitcoin založený. Blockchain v podstate predstavuje verejnú a decentralizovanú databázu alebo knihu evidencie transakcií, do ktorej sú zaznamenané všetky transakcie v Bitcoinoch. Táto kniha je permanentne aktualizovaná a udržiavaná sieťou počítačov. Blockchain Bitcoinu je založený na tzv. systéme proof of work, ktorý vyžaduje výpočtový výkon počítačov pre potvrdenie transakcie. Počítače v sieti, ktoré poskytujú svoj výkon sa nazývajú tzv. ťažiarci a svojim výkonom súťažia v riešení zložitých matematických hádaniek (tzv. hash) pre potvrdenie každej transakcie. Víťaz tejto súťaže získa možnosť pridať nový blok transakcií do blockchainu a zároveň tiež získa odmenu v podobe novovzniknutých resp. vyťažených Bitcoinov. Okrem toho, že sa postupne mení zložitosť riešenia hashov približne po každých 2016 vyťažených blokoch (tak aby bola zachovaná stanovená rýchlosť ťaženia), mení sa aj samotná odmena za jeden vyťažený blok. Tzv. halving Bitcoinu je vopred naprogramovaná udalosť v rámci blockchainu, ktorá znižuje túto odmenu ťažiarov o 50 %. Tento krok by mal viesť k spomaleniu ťažby Bitcoinu. Bitcoin bol síce koncipovaný ako tzv. deflačná kryptomena, ale kým sa dosiahne hranica 21 miliónov BTC v obeh, ponuka Bitcoinu bude rásť. Lenže tempo tohto rastu sa postupne znižuje. Halving je nevyhnutný práve na postupné obmedzovanie ponuky až do úplného zastavenia ťažby. Od vzniku Bitcoinu do konca roku 2023 sa halving uskutočnil trikrát. Prvý halving bol v novembri 2012, kedy odmena za vyťaženie jedného bloku klesla z 50 BTC na 25 BTC. Cena jedného Bitcoinu bola v danom čase len približne 12,35 USD, čo je neporovnateľné s jeho dnešnými cenami približne na úrovni 50 000 USD.

Postupne v dôsledku halvingov odmena za vyťaženie bloku klesla až na súčasných 6,25 BTC. Táto hodnota však bude platná len do štvrtého halvingu, kedy odmena poklesne na 3,125 BTC. Momentálne je odhadovaný dátum a čas tohto halvingu na 17. apríla 2024. V tabuľke 2 sú zosumarizované údaje o doterajších halvingoch ako aj o naplánovaných budúcich halvingoch.

Tabuľka 2 Údaje z doteraz realizovaných halvingov a ďalšie naplánované budúce halvingy

#	Dátum halvingu	Číslo bloku	Odmena za vyťaženie v BTC	% vyťažených BTC	Cena 1BTC
1.	28.11.2012	210 000	50 => 25		12,3 USD
2.	9.7.2016	420 000	25 => 12,5		680 USD
3.	11.5. 2020	630 000	12,5 => 6,25		8 590 USD
4.	Apríl 2024	840 000	6,25 => 3,125	96,875%	?
5.	2028	1 050 000	=>1,56250	98,4375%	
6.	2032	1 260 000	=>0,78125	99,21875%	
7.	2036	1 470 000	=>0.390625	99,609375%	
8.	2040	1 680 000	=>0,1953125	99,8046875%	
9.	2044	1 890 000	=>0,09765625	99,90234375%	
10.	2048	2 100 000	=>0,048828125	99,95117188%	
11.	2052	2 310 000	=>0,0244140625	99,97558594%	
12.	2056	2 520 000	=>0,01220703125	99,98779297%	
13.	2060	2 730 000	=>0,006103515625	99,99389648%	

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov z <https://coincodex.com/article/22929/Bitcoin-halving-dates/>.

Halving Bitcoinu môžeme teda označiť za zaujímavý ekonomický experiment s vplyvom na jeho ponuku a čiastočne aj dopyt po tejto kryptomene. Z hľadiska ekonomického výskumu môže byť prínosné skúmať finančné dôsledky tejto udalosti. Zároveň môže ísť z pohľadu investora o zaujímavú investičnú príležitosť, ktorá môže zásadnejšie ovplyvniť cenu tohto aktíva. V Tabuľke 3 sme zhrnuli niektoré faktory, ktoré v súvislosti s nadchádzajúcim halvingom môžu vplývať na cenu Bitcoinu. Medzi tieto faktory patrí napríklad zníženie ponuky Bitcoinov, ale je možné, že budú na trhu prítomné ja výraznejšie predajné tlaky.

Tabuľka 3 Vybrané faktory potenciálne vplývajúce na cenu Bitcoinu v súvislosti s halvingom

Faktory s predpokladaným pozitívnym vplyvom na rast ceny BTC	Faktory s predpokladaným pozitívnym vplyvom na pokles ceny BTC	Ostatné faktory, nesúvisiace s halvingom, ktoré môžu vplývať na vývoj ceny
Znížením ťažby nových mincí sa vytvára potenciálny ponukový šok. Pri menšej ponuke a potenciálne stabilnom dopyte by ceny teoreticky mohli vzrásť.	Ťažiar sa môžu prispôsobiť nižším odmenám napr. používaním efektívnejšieho hardvéru, čím sa zmierni vplyv ponukového šoku. Zároveň časť z nich môže predávať svoje BTC zarobené ťažením.	V súčasnosti je situácia iná ako v minulosti a tento halving bude špecifický napr. aj možnosťami investovania do spotových BTC ETF fondov.
Keďže sa ťažba stáva finančne menej zaujímavá, medzi ťažiarimi môžu zostať nakoniec len profesionáli venujúci sa tejto činnosti s efektívnymi zariadeniami, čo môže okrem iného napríklad potenciálne zlepšiť bezpečnosť siete. To môže pôsobiť pozitívne na rast ceny.	Náročnosť riešenia hashu t.j. aj ťažby sa po halvingu upraví. To môže viesť k zvýšeným prevádzkovým nákladom na ťažbu. Ťažiar sa môžu predávať svoje Bitcoin, aby pokryli tieto výdavky.	Trh s kryptomenami sa stále vyvíja a tzv. altcoiny s inovatívnymi funkciami (napr. výrazne rýchlejšie transakcie), môžu viesť k presunu záujmu investorov z Bitcoinu čo môže mať negatívny vplyv na jeho cenu.
Pri minulých halvingoch bol zvyčajne zaznamenaný nárast ceny BTC, avšak minulé výnosy nie sú zárukou budúcich výnosov.	Trhový entuziazmus ohľadom halving má tendenciu časom vyprchať, čo môže viesť k zníženiu záujmu investorov v dlhodobom horizonte.	Ceny BTC výrazne ovplyvňuje ekonomický cyklus, menová politika a ďalšie politicko-ekonomické determinanty.

Zdroj: Vlastné spracovanie autorov.

Z uvedeného je zrejmé, že je veľmi náročné predpovedať, aký smerom sa bude vyvíjať cena Bitcoinu pred a po samotnom štvrtom halvingu. Je však možné, že za rastom ceny Bitcoinu v posledných mesiacoch sú okrem iného aj očakávania investorov súvisiace práve s nadchádzajúcim halvingom. Existuje však niekoľko ďalších významných faktorov determinujúcich cenu Bitcoinu. Medzi zásadné makroekonomické vplyvy môžeme zaradiť aj menovú politiku centrálnych bánk a objemy likvidity v ekonomike.

Zmeny v menovej politike a jej možný vplyv na cenu Bitcoinu

Menová politika ovplyvňuje ceny všetkých aktív v ekonomike, pričom ceny rizikových investičných aktív, ako sú aj kryptomeny, zvyčajne reagujú ešte intenzívnejšie. Z pohľadu kryptomenového trhu je dôležitý najmä vývoj menovej politiky USA t.j. kľúčové sú hlavne zmeny v politike centrálného bankového systému v USA (FEDu). Cena Bitcoinu reaguje na ekonomické šoky spôsobené menovou politikou veľmi silne a vplyv týchto zmien je dlhodobo pretrvávajúci (Ma et al., 2022). Politika FEDu môže ovplyvňovať ceny kryptomien len nepriamo avšak prostredníctvom viacerých kanálov. Jedným z nich je zmena v objeme likvidity na trhu. Znížením ponuky peňazí sa môže znížiť celková likvidita trhu, čo má vplyv na všetky triedy aktív vrátane kryptomien. Sprísnená menová politika realizovaná najmä cez zvýšenie úrokových sadzieb vedie k zvýšenej averzii investorov k riziku. Investori tak zvyčajne presúvajú svoje investície z rizikovejších aktív, ako je Bitcoin, k bezpečnejším prístavom, ako sú napríklad dlhopisy. Naopak uvoľnenie menovej politiky môže spôsobiť nárast investícií do rizikovejších aktív. Okrem toho Bitcoin a ďalšie kryptomeny čoraz viac vykazujú pozitívnu koreláciu s tradičnými trhmi, ako sú akcie. Závislosť medzi tradičnými trhmi a kryptomenovými trhmi sa javí byť významná najmä v obdobiach vyššej neistoty na finančných trhoch (Nguyen, 2022). Prehľad zmien v hlavných úrokových sadzbách FEDu v aktuálnom období je uvedený v Tabuľke 4.

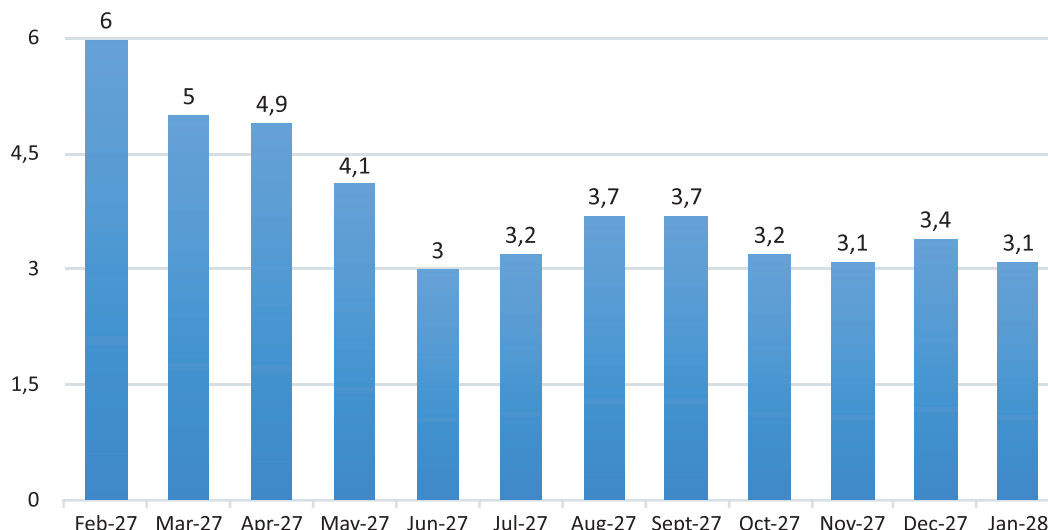
Tabuľka 4 Prehľad zmien v úrokových sadzbách FEDu realizovaných v rokoch 2020-2023

Dátum zmeny sadzby	Zmena hlavnej úrokovej sadzby FED	Výsledný interval hlavnej úrokovej sadzby FED
26.7.2023	+0,25 p.b.	5,25% - 5,5%
3.5.2023	+0,25 p.b.	5% - 5,25%
22.3.2023	+0,25 p.b.	4,75% - 5%
1.2.2023	+0,25 p.b.	4,5% - 4,75%
14.12.2022	+0,5 p.b.	4,25% - 4,5%
2.11.2022	+0,75 p.b.	3,75%- 4,00%
21.9.2022	+0,75 p.b.	3,00%-3,25%
27.7.2022	+0,75 p.b.	2,25% - 2,5%
16.6.2022	+0,75 p.b.	1,5% - 1,75%
5.5.2022	+0,5 p.b.	0,75% - 1%
17.3.2022	+0,25 p.b.	0,25% - 0,5%
16.3.2020	- 1 p.b.	0% - 0,25%

Zdroj: Vlastné spracovanie autorov.

Je zrejmé, že posledné zníženie úrokových sadzieb prebehlo v Marci 2020. Od vtedy nasledovalo obdobie tzv. kvantitatívneho sprísňovania, kedy sa sadzby postupne zvyšovali až na súčasnú úroveň. Menová politika FEDu závisí najmä od plnenia inflačného cieľa. V prípade vyššej inflácie ako je stanovený cieľ FED zvyčajne svoju menovú politiku sprísňuje a zvyšuje úrokové sadzby. Obdobie od júla 2023 je charakteristické stabilnou menovou politikou s relatívne vysokými úrokovými sadzbami. Vývoj 12-mesačnej (cyklicky neupravenej) inflácie meranej indexom spotrebiteľských cien je zobrazený na grafe 1.

Graf 1: Vývoj 12-mesačnej inflácie v USA meranej pomocou CPI

Zdroj Vlastné spracovanie autorov na základe údajov z Federal Reserved Bank of Saint Louis (<https://research.stlouisfed.org/>).

Vzhľadom na mierne klesajúci trend inflácie v USA v posledných mesiacoch je možné očakávať, že v strednodobom a dlhodobom horizonte úrokové sadzby buď zostanú nezmenené, alebo ich v budúcnosti FED postupne začne znižovať. Avšak je potrebné poznamenať, že ešte v decembri 2023 sa dokonca miera inflácie mierne zvýšila na 3,4% a 3,1% v januári 2024, tiež nie je možné označiť za nízku v porovnaní s dlhodobým inflačným cieľom FEDu (2%). Nateraz minimálne v krátkodobom horizonte teda zásadnejšia zmena menovej politiky nie je veľmi pravdepodobná. Z tohto hľadiska by teda cena Bitcoinu v krátkodobom horizonte nemusela byť významnejšie ovplyvnená ani jedným smerom.

Podakovanie

Tento príspevok vznikol ako výstup z projektu EAGLE (CovEring the trAining Gap in digital skills for European SMEs manpower) spolufinancovaného z programu Európskej únie Digitálna Európa (DIGITAL) na základe grantovej zmluvy č. 101100660.

Zdroje

- Coincodex.com. 2024. 18.2.2024. Dostupné na internete: < <https://coincodex.com/article/22929/Bitcoin-halving-dates/>.
- Federal Reserved Bank of Saint Louis. 2024. 18.2.2024. Dostupné na internete: < <https://research.stlouisfed.org/>>
- Killa Sweta. 2024. Nasdaq.com. 18.2024. Dostupné na internete: <[https://www.nasdaq.com/articles/spot-Bitcoin-etfs-attract-\\$10b-in-aum-in-less-than-a-month](https://www.nasdaq.com/articles/spot-Bitcoin-etfs-attract-$10b-in-aum-in-less-than-a-month)>
- Lee I. 2024. Bloomberg.com. 18.2.2024. Dostupné na internete: < <https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-02-12/Bitcoin-etfs-are-deemed-a-success-by-key-measures-one-month-since-debut?embedded-checkout=true>
- Ma, C., Tian, Y., Hsiao, S., & Deng, L. (2022). Monetary policy shocks and Bitcoin prices. *Research in International Business and Finance*, 62, 101711.
- Nguyen, K. Q. (2022). The correlation between the stock market and Bitcoin during COVID-19 and other uncertainty periods. *Finance research letters*, 46, 102284.

*Autormi článku sú doc. Ing. Ján Huňady, PhD a Ing. Ivan Sedliačik, PhD.
z Ekonomickej fakulty Univerzity Matej Bela v Banskej Bystrici*

Rozhodovanie v kontexte finančného riadenia

Peter ANDRIŠIN

„Se šípkovou, alebo se zelím?“ rozhodujú sa poľovníci v kultovom filme Slavnosti sněženek (1984). Na rozdiel od dodnes nerozhodnutého filozofického a biologického paradoxu (nerozhodol ho ani ChatGPT), či bola skôr sliepka alebo vajce, rozhodnutie poľovníkov bolo jednoznačné: pol na pol. Bolo to racionálne rozhodnutie na základe faktov (vo filme historickou skúsenosťou), emočné na základe pocitov (vyjadrením pani učiteľky), alebo intuitívne (aby sa vyhli bitke)?

Rozhodovanie je definované ako proces, ktorým jednotlivec alebo skupina vyberajú jednu možnosť z dvoch alebo viacerých alternatívnych možností. Proces rozhodovania zahŕňa zhromažďovanie a analýzu informácií, vyhodnocovanie rizík a odmien spojených s každou možnosťou. Rozhodnutie je výber jednej možnosti, považovanej za najlepšiu voľbu v danej situácii a v danom čase, alebo ktorá vedie k najlepšiemu predpokladanému výsledku pri zadaných kritériách rozhodovania. Môže byť racionálne, emocionálne, intuitívne alebo založené na kombinácii týchto faktorov. Rozhodovanie je základná schopnosť, ktorú ľudia používajú na riešenie problémov a dosahovanie cieľov vo svojom osobnom aj profesionálnom živote. Finančné rozhodovanie je kľúčová súčasť procesu moderného riadenia podniku. Ako kľúčová a neoddeliteľná súčasť finančného riadenia rozhoduje o financiách v podnikaní. V počiatočnej etape podnikania sa finančné riadenie zameriava na získavanie kapitálu, potrebného na založenie alebo na rozbeh hlavnej činnosti podniku. V prípade získania potrebného kapitálu sa finančné riadenie v ďalšej etape zameriava na jeho alokáciu. Široký rozsah činností, predovšetkým, nie však výlučne, ako plánovanie, rozpočtovanie, vývoj finančných modelov, kalkulácie, zabezpečenie vedenia účtovníctva v súlade s účtovnými postupmi, daňová optimalizácia, sledovanie a dodržiavanie platnej legislatívy, vykonávanie interných auditov a kontrola interných finančných postupov, riadenie cashflow, optimalizácia likvidity, analýza finančných výkazov, riadenie investičného portfólia, vyhodnocovanie a riadenie finančných rizík, implementácia finančných stratégií a politík, príprava správ a prezentácií pre vedenie spoločnosti alebo investorov, vedenie a rozvoj finančného oddelenia, udržiavanie dobrých vzťahov s bankami, finančnými inštitúciami a investormi, sledovanie a dodržiavanie právnych a regulačných požiadaviek v oblasti financií vykonáva finančný manažér. Vo všeobecnosti sa predpokladá, že finančný manažér sa rozhoduje racionálne. Často, nie pravidelne, sa finančný manažér rozhoduje racionálne, v podmienkach istoty, na základe ex-post analýzy finančných výkazov a vypočítaných finančných ukazovateľov, ktoré vychádzajú z účtovníctva. V podmienkach istoty finančný manažér získava všetky potrebné, relevantné a spoľahlivé informácie, využíva analytické schopnosti na ich vyhodnotenie a porovnáva rôzne alternatívy, ich potenciálne výhody a nevýhody a dôsledky, aby mohol vybrať najlepšiu možnosť. Má vopred jasne a zrozumiteľne stanovené ciele a priority, čo mu umožňuje sústrediť sa na kľúčové faktory. Finančný manažér je často konzistentný vo svojich postupoch a rozhodnutiach. Takéto racionálne správanie v podmienkach istoty definovali Von Neumann a Morgenstern ako „**Homo Economicus**“

Naopak, nefinančný manažér sa rozhoduje emočne alebo intuitívne, čiastočne preto, že nemá potrebné znalosti alebo skúsenosti z finančného riadenia. Rozhodnutia ex-ante, t.j. smerom do budúcnosti, sú rozhodovania v podmienkach rizika. Napriek absencii znalostí, dokáže identifikovať a zhodnotiť možné riziká, pravdepodobnosť ich výskytu a zhodnotiť potenciálne následky spojené s danou transakciou, situáciou. Stanovené ciele mu pomáhajú určiť úroveň prijateľného rizika, jeho zníženie a prípadne ochranu proti najhoršej alternatíve. Nefinančný manažér si je vedomý vlastných emócií a možných psychologických reakcií na rôzne

situácie. Napriek tomu, že sa jedná o finančné rozhodovanie, často je hnaný aj inou motiváciou než je racionalita. Hlavným záujmom nefinančného manažéra je maximalizácia vlastného blahobytu a každé rozhodnutie uskutočňuje s cieľom maximalizovať vlastný úžitok. Emócie ako chamtivosť a sebaistota, ale rovnako strach môžu viesť k nerozumným rozhodnutiam.

Racionálne, emočne alebo intuitívne sa budete rozhodovať pri ponuke investovania do niektorého z nižšie uvedených slovenských podnikov? (ich názvy zámerné neuvádzame)

Homo Economicus sa na základe vyššie uvedeného, bude pravdepodobne rozhodovať racionálne, v podmienkach istoty. K dispozícii má všeobecné podklady na ex-post finančnú analýzu. Okrem grafického vyjadrenia tržieb a hospodárskeho výsledku (zisk alebo stratu), ak potrebuje, má k dispozícii aj verejne dostupné finančné výkazy (účtovné závierky, cashflow). Finančné výkazy vychádzajú z účtovníctva, ktorého základná úloha je poskytovať verný a pravdivý obraz o stave majetku a záväzkov spoločnosti a plniť informačnú funkciu a funkciu nástroja finančného riadenia. Hoci sú finančné výkazy kľúčovým podkladom na hodnotenie finančnej situácie a výkonnosti podniku, existujú aj nevýhody spojené s ich využívaním. Odzrkadľujú transakcie minulých období, ktoré žiadne manažérske rozhodnutie nedokáže zmeniť, bez akejkoľvek nadväznosti na budúcnosť. U menej skúseného Homo Economicus môžu byť niektoré termíny ťažšie pochopiteľné. Interpretácia údajov z finančných výkazov vyžaduje určitú opatrnosť a znalosť účtovných postupov.

Rôzne postupy účtovania môžu viesť k rozdielnym interpretáciám finančných údajov a následne k chybným záverom. Napríklad malý rozdiel v spôsobe účtovania rovnakých transakcií môže mať pre podnik významný dôsledok na jej činnosť. Legislatíva od 1.januára 2016 definuje „spoločnosť v kríze“ (§67a ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník). Nebudeme posudzovať skutočnosť, že zákon o účtovníctve definuje vlastné imanie iba nepriamo ako rozdiel majetku a záväzkov a obchodný zákonník záväzky nedefinuje vôbec. Ak je spoločnosť v kríze, t.j. jej pomer vlastného imania a záväzkov je menší ako 8%, vzťahujú sa na ňu viaceré obmedzenia. Podnik má napríklad zakázané vracať tzv. „plnenia nahrádzajúce vlastné zdroje“, úver alebo obdobné plnenie, poskytnuté podniku v kríze od vymedzeného okruhu osôb - člen štatutárneho orgánu, zamestnanec v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu, prokurista, vedúci organizačnej zložky podniku, člen dozornej rady, ten, kto má priamy alebo nepriamy podiel predstavujúci aspoň 5 % na základnom imaní podniku alebo hlasovacích právach v podniku, tichý spoločník, osoba blízka osobám, osoba konajúca na účet osôb podľa písmen a), b) alebo c) §67 Obchodného zákonníka.

Ak pomer vlastného imania a záväzkov je menší ako 8%, je podnik naozaj v kríze?

Príklad č. 1: Spoločník vloží do podniku finančné prostriedky za účelom nákupu výrobného zariadenia. Ak nefunguje komunikácia medzi spoločníkom a finančným manažérom a/ alebo účtovníkom alebo účtovníčkou (ďalej iba účtovníčka), účtovníčka finančné prostriedky zaúčtuje často ako „pôžičku konateľa“. Pôžička, bez ohľadu na veriteľa, zvyšuje hodnotu záväzkov, čím sa podnik dostáva do „krízy“. Ak komunikácia funguje a účtovníčka zaúčtuje vloženie prostriedkov napríklad na ostatné kapitálové fondy, zvyšuje hodnotu vlastného imania podniku. Napriek tomu, že sa jedná o rovnakú transakciu, drobný rozdiel v účtovaní: účet 413 miesto 365 má na podnik významný vplyv. Účet 365 znamená krízu, účet 413 nie.

Príklad č. 2: Spoločnosť čerpá krátkodobú pôžičku z banky, ktorá sa podľa Postupov účtovníctva vykazuje ako krátkodobý bankový úver - záväzok. Banka čerpanie kontokorentu vykazuje zápornou hodnotou na bežnom

bankovom výpise. Ak účtovníčka zaúčtuje zápornú hodnotu na účet 221, čo v priebehu účtovného obdobia nie je v rozpore so zákonom, nezvyšuje záväzky ale znižuje hodnotu majetku. De facto je podnik v rovnakom stave, de jure sa vyhol kríze.

Príklad č. 3: Nadmerný odpočet DPH je pohľadávka podniku voči štátu, ktorá sa účtuje ako aktívum. V účtovníctve je účet DPH 343 nastavený ako pasívny, zvyšujúci záväzky. Nadmerný odpočet DPH znižuje záväzky a zvyšuje pomer vlastného imania a záväzkov (Zdroj: Ing. Jana Marková, CRIF). Vybrané príklady uvádzame preto, že pred dvomi týždňami sme sa stretli s finančným manažérom, ktorý o „spoločnosti v kríze“ netušil.

Podnikanie je sústavná a opakovaná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia, nie iba dosiahnutia, zisku. Podľa tejto definície, činnosť podnikov z dvoch grafov uvedených naľavo nie je podnikaním. Zvyšovanie straty podnikov resp. pokles zisku pri súčasnom raste tržieb môže mať viacero príčin. Vonkajšie faktory, ako napríklad pandémie v roku 2020 alebo vojna na Ukrajine 2022 a ich následky sú pre zdravé podniky často iba krátkodobou príčinou (obrázok č. 3 a 4), v niektorých prípadoch môžu byť príležitosťou na vznik alebo rozvoj podniku (obrázok č. 2). Investície do vývoja, modernizácia, rovnako ako zanedbané investície, rozširovania pobočiek, zlepšenia infraštruktúry alebo rozhodnutie podniku získať významný podiel na trhu s následným ziskom, ktorý vykryje aj minulé straty sú faktory, ktoré môžu spôsobovať dlhodobý pokles zisku, rovnako ako nedostatok zdrojov, vstup konkurencie na trh, pandémie alebo chybné rozhodnutia manažmentu na základe nesprávneho účtovníctva a finančných výkazov, (všetky obrázky). Dlhodobý pokles zisku alebo príliš extenzívne rozširovanie obchodnej siete môžu byť pre podnik kontraproduktívne, ak podnik nemá, prípadne nebol dodržiavaný časový horizont dohodnutý v business pláne. Dobrý finančný manažér krachujúci podnik dokáže postaviť na nohy, zlý dokáže položiť aj prosperujúci podnik. Aký vplyv na rozhodnutia má finančný manažér? Podľa nášho názoru, na základe dlhoročných praktických skúseností, je to kľúčový vplyv. Manažér potrebuje pre správne rozhodovanie správne informácie, najčastejšie z účtovníctva. Bez neho manažér nemá žiadne finančné údaje na analýzu, nemôže vypočítať dane, nemôže zostaviť finančné výkazy ani akékoľvek reporty. Čo však v prípade, ak účtovníctvo často nevyjadruje ani verné ani pravdivé zobrazenie finančnej situácie účtovnej jednotky, jej finančnej výkonnosti a jej peňažných tokov. Finančné výkazy môžu byť ovplyvnené aj zmenou spôsobu odpisovania investičného majetku, zmenou spôsobu oceňovania zásob a ich reálna hodnota, tvorbou opravných položiek a rezerv, nerozdeľovaním pohľadávok a záväzkov starších ako jeden rok ako krátkodobé a podobne.

Faktor nesprávnych manažérskych rozhodnutí je ďalšou príčinou vykázaných strát. Vo veľkých podnikoch obvykle manažment rozhoduje kolektívne, včítane finančného manažéra. Naopak, malé a stredné podniky pozíciu finančného manažéra vôbec nemajú. Obvykle rozhoduje jediný človek s minimálnou znalosťou finančných pravidiel. Rozhodovateľ, majiteľ, alebo manažér, sa pri rozhodovaní spolieha na podklady od účtovníčky, často externej, ktorej kvalitu a výsledky práce nedokáže skontrolovať. Preto sa rozhoduje emočne, napriek snahe o racionálne rozhodovanie. Fakty, ktoré účtovníčka predloží často nevyjadrujú skutočnú finančnú situáciu podniku. Obvykle preto, že účtovníčka v malých a stredných podnikoch má rozsah prác a zodpovedností podobné finančnému manažérovi, vo väčšine prípadov však bez príslušných právomocí, a často aj bez potrebných skúseností. Účtovníčka pôsobí ako „ALL-IN-ONE“. Na starosti má nielen účtovníctvo a dane, ale aj nákup, sklad, personalistiku a mnoho iných povinností, ktoré vo veľkých podnikoch vykonávajú celé oddelenia. Na rozdiel od veľkých podnikov, malé a viaceré stredné podniky nemajú povinnosť štatutárneho auditu, ktorý môže odhaliť chyby už v počiatočnom štádiu. Z praxe uvádzame niekoľko príkladov, kedy sa majiteľ spoliehol na účtovníčku a audítora.

Prípad A: Daňový úrad zablokoval podniku účet pre nezaplatenie dane z príjmov právnických osôb vo výške deväťdesiatdva tisíc €, podľa podaného daňového priznania, ktoré vypočítala účtovníčka. Pri následnej kontrole účtovníctva sme zistili, že podnik nemal platiť daň, ale naopak vykázal stratu. Účtovníčka zabudla zaúčtovať náklady na predaný tovar.

Prípád B: Daňový úrad formou Oboznámenia so zistenými skutočnosťami v priebehu daňovej kontroly, oznámil podniku sankciu vo výške štyristopäťdesiatšesť tisíc €. Podľa audítora, na ktorého sa podnik obrátil, sankciu nebolo možné zmeniť. Výsledná sankcia trinásť tisíc € po prehodnotení podkladov z účtovníctva, ktorú daňové kontrolórky akceptovali, prekvapil aj majiteľov.

Prípád C: výrok audítora bol bez výhrad napriek tomu, že zamestnanec počas dvoch rokov odcudzil hotovosť vo výške dvestoštyridsať tisíc €. Páchatela sme odhalili na základe analýzy účtovníctva, kedy podnik, predávajúci tovar výlučne v hotovosti vykazoval pomerne vysoký stav pohľadávok, ktoré účtovníčka nedokázala vysvetliť.

Vyššie uvedené príklady, vysoké dane, sankcie zo strany daňového úradu, nedostatok finančných prostriedkov, prípadne odmietnutie financovania zo strany bánk, sú výsledkom emotívneho rozhodnutia majiteľov, ktorí účtovníčke dôverovali, ale nepreverovali.

Teória, ktorej trocha nikoho nezabije, uvádza úlohy finančného riadenia: získavanie potrebného kapitálu (financovanie), jeho efektívna alokácia (investovanie) a rozdeľovanie disponibilného zisku. Činnosti finančného manažéra sú: plánovanie, finančné rozhodovanie, organizovanie finančných procesov, finančná analýza a kontrola. Aby mohol splniť úlohy a vykonávať činnosti finančného riadenia, musí mať finančný manažér potrebné znalosti a skúsenosti. Ak ich nemá, mal by mať odvahu využiť princíp štyroch očí (externú kontrolu). Vyhne sa tak smrti z oplášenja, ak napríklad zistí že má k dispozícii 1 €. Akýkoľvek stav hotovosti bez ďalších informácií, napríklad porovnanie s plánom, analýzou splatných pohľadávok a podobne, je spam. Akýkoľvek zostatok hotovosti vyšší ako plánovaný, je pozitívna informácia v prípade, ak je plán správne pripravený. TCO a TRILEMA sú dve základné metódy, ktoré plánovanie a racionálne rozhodovanie finančnému manažérovi uľahčia.

TCO – Total Costs of Ownership je metodika na porovnávanie (ne-)výhodnosti jednotlivých návrhov. TCO je suma všetkých zjavných a všetkých skrytých nákladov súvisiacich s aktívom (majetok) počas celkovej doby vlastníctva, využívania a/alebo počas celkovej doby životnosti aktíva. Nie všetko čo je lacné je aj efektívne a rovnako nie všetko čo je drahé, je nákladné. Po spočítaní celkových nákladov sa finančný manažér rozhoduje medzi dvomi a viacerými alternatívami. Dvojnásobne drahšie výrobné zariadenie (na obrázku č. II a III) nemusí byť menej efektívne ako iná, lacnejšia verzia, ak zohľadníme všetky súvisiace, dodatočné alebo vynútené, často skryté, náklady (tento príklad je skutočný, verejne dostupný):

	■ NÁKUPNÁ CENA	■ SERVIS	SPOLU	
Zariadenie I	790 000	1 482 000	2 272 000,00 €	
II	1 447 000		1 447 000,10 €	-36%
III	1 603 400		1 603 400,10 €	-29%

Najdôležitejšie kritérium podľa obstarávateľa bola najnižšia cena v súlade s §44 ods. 3 písm. c) zákona č. 343/2015 o verejnom obstarávaní a výber Zariadenia I bol „v súlade so zákonom“. Dnes je za výber právoplatne odsúdená zodpovedná osoba. Výsledok verejného obstarávania by bol iný, ak by zadávateľ použil písmená a) a b) odseku 3 §44 zákona: najlepší pomer ceny a kvality alebo náklady použitím prístupu nákladovej efektívnosti najmä nákladov počas životného cyklu – metódu TCO. Manažéri často porovnávajú iba nákupnú cenu, často s DPH. Nezohľadňujú, že DPH podnik dostane obratom späť, ani to, že podnik ušetrí na dani z príjmov.

Druhá metóda, **TRILEMA** pomáha využívať plánovanie a pre efektívne obstarávanie a vyhýbať sa časovej tiesni. Všeobecne na akýkoľvek nákup existujú tri základné požiadavky: kvalita, cena a rýchlosť dodania. Priorita jednotlivých požiadaviek závisí od aktuálnej situácie. Podľa TRILEMA platia súčasne vždy iba dve z troch požiadaviek. Ak potrebujeme dodávku rýchlo a kvalitne, pravdepodobne bude drahšia, resp. nedokážeme využívať rôzne možnosti lacnejších riešení, mimosezónnych zliav a pod. Ak potrebujeme kvalitu za primeranú cenu (v kontexte TCO), hľadanie potrvá dlhšie. Ak vhodne plánujeme, dodávku si dokážeme zabezpečiť dlhodobo

vopred. Ak potrebujeme dodávku rýchlo a lacno, ak nemáme šťastie, pravdepodobne nebude kvalitná. Správne plánovanie odstraňuje riziko stavu neúmyselnej „časovej tiesne“ pri nákupech.

Ak finančný manažér používa metódy TCO a TRILEMA, vykonáva ďalšiu činnosť finančného riadenia: organizuje procesy. Na základe analýzy potrieb jednotlivých oddelení a procesov a na základe dostupných zdrojov, sa zapája do procesu plánovania ostatných procesov (predaj, výroba a iné). Finančný manažér zistí koľko finančných prostriedkov v akom časovom horizonte bude potrebovať. Súčasne dokáže zistiť, koľko zdrojov bude v danom čase mať k dispozícii, koľko, čoho a kedy bude potrebné zabezpečiť, a v prípade potreby odkiaľ vykryť chýbajúce potreby. Získavanie potrebného kapitálu (financovanie) je kľúčová úloha finančného manažéra.

Výkon všetkých činností a úloh v súlade so zákonom a záujmami vlastníkov a manažérov, nie je pre finančného manažéra jednoduché. Dvadsaťpäť najdôležitejších zákonov a regulácií súvisiacich s podnikaním sa v rokoch 2017 až 2021 menili každých desať dní! Spolu s výrazným rastom počtu strán paragrafov, povinností, zákazov, príkazov či sankcií. Kým v roku 2017 mala legislatíva spolu priemerne dvetisíc strán, v roku 2021 to už bolo takmer 2 300 strán. Ak vynecháme legislatívnu „smršť“ počas COVID, v pokojných časoch sa legislatíva menila priemerne trikrát do mesiaca. Podľa analýzy Slovak Business Agency z roku 2022 bol počet novelizácií zákonov ovplyvňujúcich podnikateľské prostredie na Slovensku v rokoch 2017 – 2021 nasledujúci:

P.č.	Číslo predpisu	Názov predpisu (skrátene)	Počet strán k 1.1.		Počet novelizácií v jednotlivých rokoch					
			2017	2022	2017	2018	2019	2020	2021	SPOLU
1.	513/1991	Obchodný zákonník	254	/ 271	2	3	1	2	1	9
2.	530/2003	Zákon o obchodnom registri	28	/ 33	3	3	2	1	2	11
3.	455/1991	Živnostenský zákon	65	/ 64	1	6	4	6	2	19
4.	563/2009	Zákon o správe daní (daňový poriadok)	113	/ 117	1	2	3	5	3	14
5.	595/2003	Zákon o dani z príjmov	164	/ 216	3	5	8	5	5	26
6.	222/2004	Zákon o dani z pridanej hodnoty	109	/ 144	1	1	3	1	4	10
7.	289/2008	Zákon o používaní elektronickej registračnej pokladnice	44	/ 57	1	1	4	2	1	9
8.	431/2002	Zákon o účtovníctve	55	/ 61	1	2	1	2	1	7
9.	311/2001	Zákonník práce	120	/ 130	3	1	2	5	3	14
10.	461/2003	Zákon o sociálnom poistení	265	/ 308	7	10	5	16	10	48
11.	580/2004	Zákon o zdravotnom poistení	76	/ 94	5	4	5	4	8	26
12.	582/2004	Zákon o miestnych daniach a za komunálne odpady	112	/ 115	0	2	2	2	2	8
13.	361/2014	Zákon o dani z motorových vozidiel	13	/ 16	0	0	0	2	0	2
14.	394/2012	Zákon o obmedzení platieb v hotovosti	7	/ 7	0	0	0	0	0	0
15.	145/1995	Zákon o správnych poplatkoch	113	/ 126	5	10	8	8	7	38
16.	71/1992	Zákon o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z RT	24	/ 28	5	2	3	1	2	13
17.	340/2012	Zákon o koncesionárskych poplatkoch	12	/ 14	0	0	0	1	2	3
18.	82/2005	Zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní	16	/ 17	0	1	0	1	1	3
19.	663/2007	Zákon o minimálnej mzde	6	/ 6	0	1	0	2	1	4
20.	124/2006	Zákon o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci	57	/ 58	0	0	0	2	1	3
21.	355/2007	Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia	162	/ 147	4	3	0	9	5	21
22.	314/2001	Zákon o ochrane pred požiarmi	50	/ 51	0	1	0	1	0	2
23.	18/2018	Zákon o ochrane osobných údajov	50	/ 85	0	0	1	0	1	2
24.	250/2007	Zákon o ochrane spotrebiteľa	33	/ 32	0	1	1	1	2	5
25.	305/2013	Zákon o eGovernmente	73	/ 80	3	3	2	3	0	11
Spolu			2021	/ 2277	45	62	55	82	64	308
Priemerný počet novelizácií					1,8	2,48	2,2	3,28	2,56	12,32

(Zdroj: www.sbagency.sk/sites/default/files/analyza_kvality_regulacneho_ramca_a_legislativneho_procesu_final.pdf)

Legislatívny chaos nielen v podnikateľskom prostredí na Slovensku ilustruje rok 2024, keď parlament novelizoval novelizovanú novelu trestného zákona ešte pred zverejnením pôvodnej novely (spomínate si rozprávku Pyšná princezná? „*odvolávam, co jsem odvolal a sľubuji...*“).

Vo veľkých podnikoch pôsobí jeden finančný a desať nefinančných manažérov (obchod, marketing, personalistika, výroba, prevádzka, kvalita, vývoj, servis, logistika, nákup, reklamácie ...). Odvaha je neopomenuteľná schopnosť finančného manažéra, o ktorej sa v príručkách nepíše. Finančný manažér musí prijímať aj nepopulárne riešenia, často s dopadom na všetkých zamestnancov. K tomu potrebuje odvahu ísť do konfliktu v prípade „nezmieriteľných názorových rozdielov“ s ostatnými manažérmi, keď ide o peniaze až v prvom rade, alebo pri konkrétnych sporných situáciách. Ak nesúhlasí s obchodníkmi, často aj s generálnym riaditeľom, aby podnik predával neplatiacim zákazníkom, ak podnik potrebuje finančnú hotovosť a obchodný manažér odmieta „výpredaje“, alebo tradičný pravidelný spor s personálnym manažérom o úprave, rozumej zvyšovaní, plátov.

Nesprávne finančné výkazy sú chyby účtovníčky, nesprávne rozhodnutia na základe nesprávnych výkazov sú chyby finančného manažéra a nevyhýbajú sa ani veľkým podnikom. V malých a stredných podnikoch často finančný manažér chýba. Podnik ho nepotrebuje, pretože má účtovníčku, alebo pre vysoké náklady na jeho zamestnávanie (zrejme nezohľadňujú metodiku TCO). Účtovníčka väčšinou iba spracováva doklady, ktoré jej podnik predkladá. Na základe spracovaných finančných dokladov spracováva hospodársky výsledok, uzávierky, výkazy, priznania, prehľady, štatistiku, reporty v súlade so zákonom, nie vždy v súlade so záujmom vlastníkov. Reporty, ktoré predkladajú, často však s mesačným oneskorením 25. nasledujúci mesiac alebo ročnú závierku spolu s daňovým priznaním k 30.06. nasledujúceho roka, ukazujú vždy minulosť. Mnohí manažéri túto skutočnosť dávno poznajú. Finančný manažér zabezpečuje, aby účtovníctvo bolo vedené nielen v súlade so zákonom, ale rovnako v záujme majiteľov podnikov. Plánuje výnosy, náklady, hospodársky výsledok, dane a iné položky, v súlade s očakávaním majiteľov. Splniť očakávania majiteľov je vysoká pridaná hodnota výborného finančného manažéra, ktorý pre podnik vôbec nemusí byť neefektívny náklad. V čase absolútneho nedostatku kvalifikovaných zamestnancov, riešením pre všetky podniky môže byť externý finančný manažér (táto pozícia je často nesprávne zamieňaná s outsourcingom a s Interim manažérom). Výhody takéhoto riešenia uvedieme v ďalšom článku.

„Dobry finančný manažér aj krachujúci podnik postaví na nohy. Zlý finančný manažér položí aj prosperujúci podnik.“

*Autorom článku je Peter Andrišin,
externý finančný riaditeľ a člen Správnej rady SAF*

Superodpočet 2022: Po znížení sadzby menej užívateľov tejto daňovej výhody

Jana ŠNIRCOVÁ

Superodpočet ako nástroj daňovej podpory súkromných investícií do výskumu a vývoja máme na Slovensku už od roku 2015. Po prvých troch rokoch nesmelého rozbehu pri sadzbe 25 % následne sadzba superodpočtu každoročne rástla a umožnila daňovým subjektom ešte raz si uplatniť náklady vynaložené na projekty vlastného výskumu a vývoja, a to vo forme zníženia svojho vyčísleného daňového základu. Daňový základ tak mohli v závislosti od aktuálnej sadzby znížiť minimálne o celú sumu týchto nákladov, pokiaľ to jeho výška dovoľovala. Po dvojročnom období 2020 - 2021, v ktorom si daňové subjekty mohli v daňových priznaniach zo svojho výsledného daňového základu odpočítať až dvojnásobok týchto nákladov, v roku 2022 sa sadzba superodpočtu výdavkov na výskum a vývoj vrátila na úroveň 100 percent. Takáto sadzba bola naposledy v roku 2018.

Podľa doteraz známych výsledkov predpokladáme, že po rekordnom roku 2021 sa rok 2022 do histórie superodpočtu na Slovensku zapíše prvým medziročným poklesom počtu subjektov, ktoré ho využili. Zároveň poklesne aj objem uplatnenej daňovej úspory, čo však súvisí nielen so zmenou sadzby na polovicu. V turbulentnom podnikateľskom prostredí sa stáva využitie superodpočtu čoraz viac závislé od možností, ktoré dáva dosiahnutý daňový základ potrebný na jeho uplatnenie. Objem čerpaného superodpočtu zaznamenáva pokles už druhý krát v histórii a v oboch prípadoch zohráva významnú rolu U. S. Steel Košice. V roku 2019 absencia tejto spoločnosti v zozname superodpočtov znamenala pokles celkovej hodnoty dokonca pri raste sadzby zo 100 % na 150 %. V zozname za rok 2022 košické železiarne máme, ale uplatnili si „len“ 12,4 mil. eur oproti predchádzajúcemu roku, keď bol ich superodpočet najvyšší - v hodnote až 65 mil. eur. Rozdiel v ich čerpaní predstavuje teda polovicu zatiaľ preukázaného medziročného úbytku celkového objemu uplatneného superodpočtu na Slovensku.

Superodpočet za rok 2022 v znamení poklesu hlavných parametrov

V roku 2022 možnosť uplatnenia superodpočtu na výskum a vývoj využilo už 444 subjektov, ktoré spoločne čerpali vyše 190 miliónov eur. Pri 21-percentnej sadzbe tak na dani z príjmov tieto spoločnosti ušetrili takmer 40 miliónov eur. V porovnaní s rokom 2021, rekordnom vo viacerých ukazovateľoch, rok 2022 priniesol zatiaľ vyše 10-percentné zníženie počtu subjektov, ktoré si superodpočet uplatnili (2022: 444 vs. 2021: 505), a 35-percentný pokles objemu superodpočtu. Vyplýva to z analýzy uplatneného superodpočtu za rok 2022, ktorú realizovala spoločnosť CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o. (ďalej CRIF). Nie sú to ešte konečné čísla. Čaká sa na štvrtý zoznam, ktorý doplní subjekty podávajúce riadne, opravné, prípadne dodatočné daňové priznania za rok 2022 v poslednom štvrtroku roka 2023. Nepredpokladáme však, že by tento zoznam priniesol ešte zásadnú zmenu do klesajúcich hlavných parametrov superodpočtu (tabuľka 1a a 1b, vybrané parametre v grafe 1).

Ako naznačovali už prvé priebežné výsledky z daňových priznaní podaných do konca marca 2023 pri polovičnej sadzbe sa zredukoval nielen objem uplatnených nákladov vynaložených na projekty vlastného výskumu a vývoja, ale aj počet subjektov, ktoré superodpočet využili. Oba tieto hlavné parametre nie sú, samozrejme, závislé len od sadzby superodpočtu. Už dlhšiu dobu upozorňujeme v našich analýzach na fakt, že aj pri snahe investovať do vlastného výskumu a vývoja a záujme subjektov tieto vynaložené náklady si uplatniť vo forme daňovej úľavy nie vždy dáva takú možnosť dosiahnutý výsledok hospodárenia a z neho rezultujúci daňový základ.

O viac ako polovicu sa znížila aj hodnota najväčšieho superodpočtu: kým v roku 2021 si historicky najväčší objem superodpočtu uplatnila spoločnosť U. S. Steel Košice v sume prevyšujúcej 65 miliónov eur, v roku 2022 si zatiaľ najväčší superodpočet uplatnil SLOVNAFT, a to vyše 31 miliónov eur. Táto suma je menšia aj v porovnaní s rokom 2018, keď si subjekty mohli rovnako uplatniť 100 percent svojich nákladov na výskum a vývoj. Vtedy najväčší objem superodpočtu predstavoval takmer 45 miliónov eur a prináležal tiež košickým železiarňam.

Tabuľka 1a: Vývoj hlavných parametrov superodpočtu (SO) v rokoch 2015-2019

PARAMETER	2015	2016*	2017*	2018*	2019*
sadzba SO	25%	25%	25%	100%	150%
počet subjektov	83	114	163	268	373
celkový objem SO (€)	9 217 010,78	18 846 697,01	40 161 371,97	126 165 506,97	122 357 787,42
predpokladaná úspora na dani z príjmov (€)	1 937 600,00	3 957 806,37	8 433 888,11	26 494 756,46	25 695 135,36
priemerná výška SO (€)	111 048,32	165 321,90	246 388,79	470 766,82	328 036,96
minimálny SO (€)	691,16	35,00	18,84	0,06	360,97
maximálny SO (€)	1 272 959,41	2 687 063,11	18 472 254,59	44 992 411,66	9 722 311,32
SO viac ako 100 tis. € - počet	20	30	50	114	189
SO viac ako 100 tis. € - podiel z celkového počtu	24,10	26,32	30,67	42,54	50,67
SO menej ako 1 tis. € - počet	2	9	9	8	5

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

* údaje upravené po zohľadnení štvrtého zoznamu

** výsledky sú priebežné – po zverejnení troch zoznamov

Tabuľka 1b: Vývoj hlavných parametrov superodpočtu (SO) v rokoch 2020-2022

PARAMETER	2020*	2021*	2022**	2022/2021 v %	2022/2018 v %
sadzba SO	200%	200%	100%	0,50	1,00
počet subjektov	415	505	444	87,92	165,67
celkový objem SO (€)	167 422 718,54	292 502 116,43	190 168 912,80	65,01	150,73
predpokladaná úspora na dani z príjmov (€)	35 158 770,89	61 425 444,45	39 935 471,69	65,01	150,73
priemerná výška SO (€)	403 428,24	579 212,11	428 308,36	73,95	90,98
minimálny SO (€)	7,00	130,36	199,42	152,98	332 366,67
maximálny SO (€)	12 437 413,95	65 146 980,24	31 426 363,00	48,24	69,85
SO viac ako 100 tis. € - počet	226	278	234	84,17	205,26
SO viac ako 100 tis. € - podiel z celkového počtu	54,46	55,05	52,70	95,74	123,90
SO menej ako 1 tis. € - počet	7	4	2	50,00	25,00

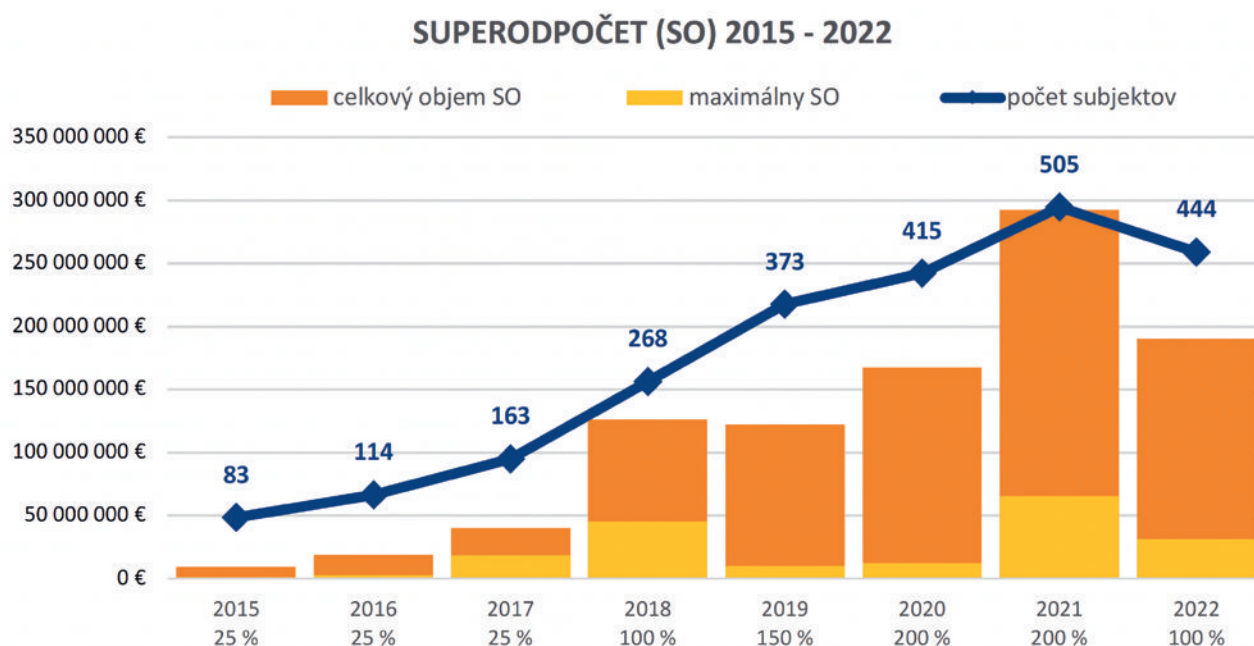
Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

* údaje upravené po zohľadnení štvrtého zoznamu

** výsledky sú priebežné – po zverejnení troch zoznamov

Napriek poklesu sadzby superodpočtu na polovicu až 234 subjektov, čo predstavuje 52,70 percenta z celkového počtu, si však v roku 2022 uplatnilo superodpočet vyšší než 100 000 eur. V roku 2021 to bolo 278, resp. 55 percent subjektov.

Graf 1: Superodpočet 2015 – 2022: Vývoj vybraných parametrov

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Informácie o čerpaní superodpočtu sú verejnosti sprístupnené na základe Zákona o dani z príjmov, ktorý povinnosť zverejniť zoznam daňových subjektov uplatňujúcich si odpočet výdavkov na výskum a vývoj aj odpočet výdavkov na investície ukladá Finančnému riaditeľstvu SR, a to vždy do konca kalendárneho štvrťroka nasledujúceho po podaní daňových priznaní za uplynulé zdaňovacie obdobie. Počas existencie superodpočtu na Slovensku prešli tieto zoznamy mnohými zmenami v obsahu aj forme zverejnenia, čo komplikuje analýzy vývoja. V článku prezentované výsledky analýzy sú uskutočnené nad zoznamom subjektov doplneným o septembrové odklady daňových priznaní, zverejneným v decembri 2023. Postupne však rastie dopad zoznamu superodpočtov z posledného kalendárneho štvrťroka, kde okrem opravných daňových priznaní figurujú aj riadne daňové priznania subjektov, ktorých účtovným obdobím je hospodársky rok, končiaci po marci. Medzi nimi sú napríklad aj spoločnosti Siemens a Siemens Healthcare s miliónovými superodpočtami, ktorých účtovné obdobie končí k 30. septembru. Ich začlenenie do analýz však znamená počkať na zverejnenie štvrťrohu zoznamu za rok 2022 až do marca 2024 a až potom ponúknuť finálne výsledky o uplatnení superodpočtu za rok 2022. Prehľad hlavných parametrov superodpočtu v tabuľke 1a a 1b aj v grafe 1 už obsahuje úpravu minulých rokov zohľadnením údajov štvrťrochých zoznamov, výsledky roka 2022 sú v zmysle uvedeného len priebežné.

TOP superodpočty za rok 2022

V zozname superodpočtov za rok 2022 sa už nachádza 33 subjektov, ktoré využili tento daňový nástroj podpory výskumu a vývoja v objeme viac ako 1 milión eur. Súhrnne realizovali 329 projektov a uplatnili si superodpočet vo výške 121 576 111,30 eur, čo predstavuje 63,93 percenta z jeho celkového objemu. V spoločnosti miliónových superodpočtov sa nachádzajú aj dvaja nováčikovia, z nich jeden zaujal dokonca popredné miesto v rebríčku TOP 10 superodpočtov za rok 2022.

Desať najúspešnejších spoločností (tabuľka 2) realizovalo súhrne 154 projektov, vďaka ktorým si uplatnili súhrnný superodpočet 88 432 758,60 eur, čo predstavuje 46,50 percenta z celkového objemu superodpočtu.

Kým v roku 2021 na umiestnenie v rebríčku TOP 10 bol nutný superodpočet vyšší než 3,8 milióna eur, v roku 2022 podľa doteraz známych výsledkov na to stačil superodpočet vyšší než 2,4 milióna eur.

V prvej desiatke superodpočtov sú s výnimkou jednej spoločnosti všetko zástupcovia slovenského priemyslu. Polovica subjektov, ktoré sa dostali do rebríčka TOP 10 superodpočtov za rok 2022, sa v prvej desiatke nachádzala aj v predchádzajúcom roku.

Z nováčika na štvrtom mieste v rebríčku roka 2021 sa na líderskú pozíciu v TOP 10 superodpočtov za rok 2022 prepracovala rafinéria Slovnaft, keď objem čerpaného superodpočtu za 6 projektov medziročne zvýšila viac ako 3-násobne – z 9 977 622,36 eur v roku 2021 na 31 426 363 eur v roku 2022.

Tabuľka 2: TOP 10 superodpočtov v roku 2022 (priebežné výsledky po treťom zozname)

Subjekt	divízia SK NACE	kód SK NACE	Hlavný SK NACE	Objem superodpočtu (€)	Tržby z predaja produkcie (€)	Pomer superodpočtu k tržbám (%)
SLOVNAFT, a.s.	19	19200	Výroba rafinovaných ropných produktov	31 426 363,00	6 064 397 000	0,52
Železiarne Podbrezová a.s. skrátené ŽP a.s.	24	24200	Výroba rúr, rúrok, dutých profilov a súvisiaceho príslušenstva z ocele	22 416 257,87	428 595 187	5,23
U. S. Steel Košice, s.r.o.	24	24100	Výroba surového železa a ocele a ferozliatin	12 417 151,01	4 023 333 000	0,31
PCA Slovakia, s.r.o.	29	29100	Výroba motorových vozidiel	5 227 155,01	3 678 062 000	0,14
rychlotest-covid s. r. o.	47	47990	Ostatný maloobchod mimo predajní, stánkov a trhov	3 447 129,40	7 597 685	45,37
Continental Automotive Systems Slovakia s.r.o.	29	29320	Výroba ostatných dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá	3 113 143,26	340 261 000	0,91
Bel Power Solutions, s.r.o.	27	27900	Výroba ostatných elektrických zariadení	2 755 870,55	49 973 937	5,51
Yanfeng International Automotive Technology Slovakia s.r.o.	29	29320	Výroba ostatných dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá	2 608 808,25	159 553 314	1,64
MTS, spol. s r.o.	28	28220	Výroba dvíhacích a manipulačných zariadení	2 602 515,86	46 244 629	5,63
BSH Drives and Pumps s.r.o.	27	27110	Výroba elektrických motorov, generátorov a transformátorov	2 418 364,39	174 993 518	1,38

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Spoločnosťou s druhým najväčším superodpočtom vo výške 22 416 257,87 eur za 28 projektov sú Železiarne Podbrezová. Prvýkrát si uplatnili superodpočet za rok 2018 v relatívne zanedbateľnej hodnote, ale v roku 2019 už zaujali miesto v TOP desiatke najväčších superodpočtov. Po dvoch rokoch absencie v zozname z dôvodu nedostatočného daňového základu si za rok 2022 uplatnili superodpočet, ktorý napriek nižšej sadzbe prevyšuje 7-násobok ich čerpania v roku 2019.

Až tretia priečka patrí v doterajšej histórii najúspešnejšiemu užívateľovi tejto daňovej úľavy - U. S. Steel Košice, tento raz so superodpočtom za 20 projektov vo výške 12 417 151,01 eur (v roku 2021 s historicky rekordným superodpočtom 65 146 980,24 eur). Keď v roku 2019 absentoval v zoznamoch, národná štatistika superodpočtu napriek medziročnému rastu sadzby zo 100 % na 150 % zaznamenala prepad celkového objemu uplatnených nákladov aj daňovej úspory.

Štvrté miesto zaujal tohtoročný najúspešnejší nováčik v čerpaní superodpočtu – spoločnosť PCA Slovakia, ktorá si za 10 projektov uplatnila superodpočet vo výške 5 227 155,01 eur. Je prvou automobilkou, ktorá na Slovensku využila tento nástroj podpory vlastného výskumu a vývoja.

Prvú päťicu uzatvára jediný nepriemyselný subjekt v TOP 10 - spoločnosť rychlotest-covid s. r. o. so superodpočtom vo výške 3 447 129,40 eur za štyri projekty. Táto dcéra jedného z najväčších slovenských softvérových developerov **Vacuumlabs Holding j. s. a.** sa stala nováčikom v zozname za rok 2021 s objemom superodpočtu takmer 2 mil. eur, čím dosiahla nulovú daňovú povinnosť na dani z príjmov. V roku 2022 si rovnako dokázala uplatniť superodpočet do výšky celého jej daňového základu, teda opäť jej tento daňový nástroj umožnil ponechať si celý vyprodukovaný zisk.

Spomínaní zástupcovia priemyslu si uplatňovali superodpočty na projekty, ktorých ciele korešpondujú s ich výrobným programom a s aktuálnymi globálnymi výzvami či výzvami podnikateľského prostredia v ich branži, pričom objem uplatneného superodpočtu predstavuje iba malú čiastku vo vzťahu k objemu ich tržieb (s výnimkou Železiarní Podbrezová, kde podiel mierne presahuje 5 percent, je to menej ako 1 percento!). Superodpočet spoločnosti rychlotest-covid už druhý rok dosahuje takmer polovicu úrovne jej tržieb. Spoločnosť si síce uvádza ako hlavný predmet činnosti maloobchod, ale tržby z predaja tovaru v týchto rokoch vykazuje len zanedbateľné. Svoje zisky dosiahla z poskytovania služieb COVID-testovania a z finančných výnosov. Na svojej webstránke informuje, že **činnosť COVID-testovania už ukončila, ale „stáva sa súčasťou značky Novuma, čo jej umožní priniesť ešte viac možností testovania v iných oblastiach. Medzi prvé testy bude patriť test na alergiu, cukrovku, sexuálne prenosné ochorenia či CRP test a ďalej pripravuje testy zamerané na hormonálne zdravie alebo stres.**“ Len jeden z jej projektov, na ktoré si uplatnila superodpočet v roku 2021, sa týkal COVID-testovania, ostatné sú v oboch rokoch zamerané mimo oblasť zdravotníctva a týkajú sa vývoja softvérových nástrojov, napr. na podporu kryptobúrz a kryptopeňaženiek či automatizácie komunikácie s burzami.

Nováčikovia v čerpaní superodpočtu za rok 2022

Medzi spoločnosťami, ktoré si uplatnili superodpočet v roku 2022, sa objavilo zatiaľ 79 nováčikov (17,79 percenta z celkového počtu subjektov). Súhrnne si uplatnili 15 380 537,36 eur (8,09 percenta z celkového objemu).

Najviac ich pôsobí v IT sektore (24) a v oblasti vedy (21). Početnosť zástupcov z priemyselnej výroby medzi nováčikmi je zatiaľ tretia (18 subjektov), uplatnili si však až polovicu z celkovej sumy superodpočtu nováčikov. Na tom má hlavnú zásluhu PCA Slovakia, s. r. o., ktorá vedie rebríček nováčikov so superodpočtom viac ako 5,2 mil. eur. Nasleduje ju Domäsko s. r. o. – prevádzkovateľ maloobchodnej siete 90 mäsiarstiev na Slovensku (odkúpená sieť MECOM Trade), ktorý si uplatnil viac ako 1,1 mil. eur. Ďalšie superodpočty nováčikov už nie sú miliónové, ale aj v kategórii nováčikov tvoria superodpočty nad 100 tis. eur relatívne vysoké zastúpenie – až 34 subjektov, čo predstavuje 43 %. Z prostredia IT je najúspešnejším nováčikom Gratex International, a. s. – softvérový dom poskytujúci IT technológie najmä pre finančný sektor. Na štvrtom mieste sa umiestnila spoločnosť ROŠERO – P, s. r. o. – výrobca midibusov a mikrobusev ako ďalší zástupca z divízie automobilového priemyslu. V prvej desiatke sa nachádza aj vaccumlabs s. r. o. – sesterská spoločnosť spoločnosti rychlotest – covid, patriaca tiež do skupiny Vacuumlabs Holding, so sumou necelých 270 tis. eur.

V radoch nováčikov ročníka 2022 sa popri tradičných priemyselných firmách ako Slovenské magnezitové závody či CHEMOSVIT FOLIE a mnohých menších firmách prevažne z oblasti IT sektora a sekcie vedy nachádzajú aj štyri zdravotnícke zariadenia. Z nich si najvyšší superodpočet uplatnila spoločnosť PRIVÁTNÁ UROLOGICKÁ AMBULANCIA s. r. o. z Trenčína vo výške takmer 180 tis. eur.

Superodpočet na investície – novinka roka 2022

V roku 2022 si mohli daňové subjekty uplatniť v daňových priznaniach aj nový superodpočet - superodpočet výdavkov na investície, ktorý upravuje § 30e zákona o dani z príjmov. Tento nástroj je zameraný na podporu tvorby vyššej pridanej hodnoty cez investície do Priemyslu 4.0 uplatnením dodatočného odpočtu výdavkov na investície vo výške ustanoveného percenta z daňového odpisu tohto majetku. Teoreticky v zmysle zákona je aj tento nástroj daňovej úľavy otvorený pre rovnaké typy daňových subjektov, teda právnické osoby aj fyzické osoby - podnikateľov, prakticky však podmienky jeho uplatnenia nedávajú šancu tak širokému okruhu záujemcov ako je to v prípade superodpočtu na výskum a vývoj. Touto podmienkou je jednak cieleňé smerovanie len na určitý typ majetku v súlade s koncepciou Priemysel 4.0 (definovaný v prílohe zákona o dani z príjmov), ale najmä nutnosť už tri roky vopred investovať. Možnosť uplatnenia a percento uplatnenej sumy závisí totiž od

priemernej hodnoty investícií za uplynulé tri roky, pričom sa subjekt zaväzuje, že v rámci nového investičného plánu preinvestuje minimálne 700 % tejto priemernej hodnoty investícií.

Zatiaľ boli zverejnené prvé dva zoznamy takýchto superodpočtov na Slovensku za rok 2022 (16. 6. 2023 a 18.9.2023), v ktorých sa objavili štyri a dva subjekty. Zrejme s ohľadom na náročné podmienky jeho uplatnenia k doterajším šiestim subjektom v decembri nepribudli žiadne ďalšie - zoznam nebol aktualizovaný. Zo známych šiestich subjektov sú dve fyzické osoby, u ktorých predpokladáme, že išlo o chybu v daňovom priznaní. Aj zverejnené údaje ďalších štyroch subjektov vzbudzujú pochybnosti o ich správnom a opodstatnenosti uplatneného superodpočtu.

Na ilustráciu ponúkame priamo údaje zo zoznamu doplnené o verejne dostupné údaje z databázy CRIF, avšak vzhľadom na citlivé informácie neuvádzame mená fyzických ani právnických osôb (tabuľka 3). Je viac ako pravdepodobné, že minimálne zverejnené fyzické osoby nespĺňajú kritériá tohto superodpočtu v zmysle zákona.

Tabuľka 3: Zoznam superodpočtov na investície v roku 2022 (priebežné výsledky po treťom zozname)

Subjekt – anonymizovaný	Výška odpočtu (€)	Hodnota investície (€)	Percento plánu investovania	Kategória počtu zamestnancov	Vlastníctvo	Majetok spolu (€)	Tržby spolu (€)	VH pred zdanením (€)
Fyzická osoba	150 000,00	0,00	700					
akciová spoločnosť - Výroba kovových konštrukcií a ich častí	2 773 071,00	4 077,32	0	50 - 99	Súkromné tuzemské	8 432 087	6 238 407	867 366
Fyzická osoba - slobodné povolanie (zdravníctvo)	0,00	0,00	700	0	Súkromné tuzemské			
spoločnosť s ručením obmedzeným - Výroba ostatných dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá	2 572 807,43	32 152,59	0	25 - 49	Zahraničné	9 601 962	8 716 745	335 001
spoločnosť s ručením obmedzeným - Odlievanie ľahkých kovov	2 835 365,17	48 976,28	700,00	50 - 99	Zahraničné	13 108 678	24 350 016	2 429 795
spoločnosť s ručením obmedzeným - Výroba zbraní a munície	2 901 856,34	66 074,37	1 445,65	100 - 149	Súkromné tuzemské	16 836 107	14 880 033	4 579 108

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Poznámka: Podfarbená časť tabuľky predstavuje údaje zverejneného zoznamu, ostatné údaje sú z databázy CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Záver

Zatiaľ neúplné výsledky čerpania superodpočtu nákladov na výskum a vývoj predznamenávajú, že ôsmy rok využívania tohto nástroja daňovej stimulácie súkromných investícií do rastu konkurencieschopnosti podnikateľských subjektov bude v histórii slovenského superodpočtu vnímaný ako rok prudkého poklesu objemu uplatnenej daňovej úľavy, ale aj poklesu počtu subjektov, ktoré ju využili. Príčinou je pád sadzby na polovicu v kombinácii s oslabením ekonomickej úspešnosti subjektov, najmä pod vplyvom rôznych geopolitických fak-

torov, ktorých dopady cítia na poklesoch svojich ziskov. Pokiaľ boli náklady na výskum a vývoj vynaložené, ale nemohli byť dodatočne uplatnené formou superodpočtu z dôvodu nedostatočného daňového základu, legislatíva dáva možnosť uplatniť si ich v nasledujúcich piatich zdaňovacích obdobiach. Aj táto skutočnosť znemožňuje vidieť vývoj objemu superodpočtu ako jednoduchú funkciu meniacej sa sadzby. Dôvodom zníženia hlavných parametrov superodpočtu nákladov na výskum a vývoj však zatiaľ evidentne nie je superodpočet na investície do Priemyslu 4.0. Môže sa ním však stať, keď najmä tí najväčší užívatelia začnú realizovať aj pod vplyvom globálnych výziev už avizované veľké investície do zmeny technológií. Potom môže byť zaujímavá nová otázka daňovej optimalizácie: koľko ktorého superodpočtu si uplatniť v rámci jedného daňového základu.

*Autorkou článku je Jana Šnircová,
finančná analytička CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.,
členka Rady starších SAF*

Kto je skutočný kráľ AI?

Tri najdostupnejšie AI chatboty: ChatGPT od OpenAI, Copilot od Microsoftu a Gemini od Google.

Miroslav KRAJČOVIČ

Digitálny vek prináša novú éru v oblasti umelej inteligencie (AI), pričom traja poprední technologickí giganti OpenAI, Microsoft a Google súťažia o dominanciu v oblasti chatbotov. Ústredné modely tejto súťaže sú ChatGPT od OpenAI, Copilot od Microsoft (Bing AI, Office 365 AI) a Gemini od Google. Každý z nich prináša jedinečné silné a slabé stránky a rozdiely sú v tom, ako interagujeme s umelou inteligenciou.

Tento príspevok popisuje špecifiká týchto platforiem a porovnáva ich vlastnosti, schopnosti a celkovú používateľskú skúsenosť s cieľom určiť súčasného lídra v AI pretekoch.

Hlavné body

ChatGPT od OpenAI: Známy svojou kreativitou a schopnosťou generovať rôzne textové formáty. Nemá prístup v reálnom čase

Copilot od Microsoft: Bezproblémová integrácia s výsledkami hľadania v Bing (Edge), zlepšenie vyhľadávania, integrácia s Office 365.

Gemini od Google: výkonná umelá inteligencia spoločnosti Google s prístupom k informáciám v reálnom čase.

Nástup AI chatbotov

AI chatboty menia spôsob, akým komunikujeme s počítačmi. Vďaka veľkým jazykovým modelom (LLM) dokážu porozumieť našim otázkam a odpovedať na ne s pozoruhodnou ľudskou presnosťou. Od písania e-mailov a básní až po odpovedanie na zložité otázky, títo spoločníci otvárajú umelej inteligencii nové možnosti komunikácie a produktivity.

ChatGPT od OpenAI

ChatGPT od OpenAI, využívajúci modely ako GPT-3.5 a GPT-4, sa v porovnávacích rebríčkoch tradične umiestňuje na najvyšších priečkach. ChatGPT vyniká kreativitou a všestrannosťou. Vyniká pri generovaní rôznych kreatívnych textových formátov, ako sú básne, kódy (rôzne programovacie jazyky), skripty, hudobné skladby a ďalšie. Ak potrebujete pomoc s brainstormingom, načrtnutím nápadov alebo navrhnutím rôznych štýlov písania, ChatGPT je cenným nástrojom.

Jeho široké využitie a dostupnosť mnohých zdrojov z neho robia AI chatbota číslo jedna pre mnohých používateľov, a to aj napriek obavám z transparentnosti a problémom vo vedení spoločnosti OpenAI, ktoré dúfajme sú už zažehnané.

Copilot od Microsoftu (Bing AI, Office 365 AI)

Microsoft Bing AI, úzko prepojený s ChatGPT prostredníctvom investícií Microsoftu do OpenAI, tiež vstupuje do boja s jedinečnými funkciami zabudovanými do ekosystému spoločnosti Microsoft, zlepšuje skúsenosti s vyhľadávaním a integruje sa s inými službami spoločnosti Microsoft, ako napr. Office 365.

Cieľom umelej inteligencie Bing je revolúcia vo vyhľadávacích nástrojoch. Funguje spolu s tradičnými výsledkami vyhľadávania, poskytuje súhrny, ďalšie štatistiky a dokonca generuje kreatívne textové odpovede. Vďaka tejto integrácii je umelá inteligencia Bing užitočným nástrojom na výskum a zhromažďovanie informácií, ktorý zlepšuje vaše možnosti vyhľadávania online.

Gemini od Google

Gemini, podporovaný rozsiahlou vedomostnou základňou spoločnosti Google, vyniká svojou schopnosťou prístupu k aktuálnym informáciám. Či už potrebujete najnovšie titulky správ, športové výsledky alebo predpovede počasia, Gemini vám môže poskytnúť presné a relevantné odpovede. Tento prístup k údajom z reálneho sveta mu poskytuje výhodu aj vo faktických otázkach.

Gemini od Google ponúka škálovateľný model AI s tromi verziami: Nano, Pro a Ultra, z ktorých každá je navrhnutá tak, aby vyhovovala rôznym potrebám. Gemini vyniká svojimi multimodálnymi schopnosťami a integráciou naprieč službami Google. Jeho obmedzená dostupnosť a neznalosť verejnosti však predstavujú výzvu.

Obmedzenia a cesta pred nami

Aj keď je to neuveriteľne pôsobivé, je dôležité si uvedomiť, že všetky tieto modely AI majú obmedzenia. Niekedy môžu generovať nesprávne alebo zavádzajúce informácie a je dôležité a niekedy aj nutné overiť si ich odpovede. Okrem toho sa v ich výstupoch môžu niekedy objaviť predsudky z údajov, na ktorých boli modely trénované. Vývojári aktívne pracujú na riešení týchto problémov.

Ktorý AI chatbot je najlepší?

Neexistuje jediný víťaz. „Najlepší“ chatbot AI závisí výlučne od vašich špecifických potrieb. Pre kreatívne úlohy je všestrannosť ChatGPT veľkou výhodou. Na zlepšenie výsledkov hľadania je umelá inteligencia zabudovaná v prehliadači Bing ideálnym spoločníkom. A ak potrebujete informácie v reálnom čase a faktickú presnosť, Google Gemini je veľmi dobrou voľbou.

Prostredie umelej inteligencie sa neustále mení. Keďže sa tieto modely neustále vyvíjajú, môžeme v nasledujúcich rokoch očakávať ešte inovatívnejšie a výkonnejšie aplikácie.

Užívateľská skúsenosť a záver

Pokiaľ ide o používateľskú skúsenosť, ChatGPT aj Gemini ponúkajú jednoduché a ľahko použiteľné rozhrania, pričom Gemini poskytuje o niečo čitateľnejšie a rozmanitejšie formátované odpovede.

Na záver, zatiaľ čo ChatGPT od OpenAI a Gemini od Google majú svoje silné a slabé stránky, výber medzi nimi môže závisieť od konkrétnych potrieb používateľov a vývojárov. Zdatnosť Gemini v oblasti generovania obrázkov a používateľských skúseností z neho robí silného uchádzača, ale široké prijatie ChatGPT a rozsah zdrojov ponúkajú významné výhody. Keďže tieto technologické preteky pokračujú, skutočnými víťazmi sú používatelia, ktorí profitujú z rýchleho pokroku v schopnostiach a aplikáciách umelej inteligencie.

<https://www.theverge.com/2023/11/22/23967223/sam-altman-returns-ceo-open-ai>

<https://www.euronews.com/next/2024/01/18/openais-sam-altman-calls-firing-saga-ridiculous-and-has-a-softer-tone-on-ai-dangers>

ChatGPT vs. Microsoft Copilot vs. Gemini: Which is the best AI chatbot? | ZDNET

Google Gemini vs OpenAI ChatGPT vs Microsoft Bing AI Comparison: Who is the real AI King? (pc-tablet.com)

*Autorom článku je Miroslav Krajčovič
člen Správnej rady SAF*

Mzdové a odvodové veličiny v roku 2024

Katarína DANAJOVIČOVÁ

Prišiel nový rok 2024 a s ním sa pozmenili aj mzdové a odvodové veličiny pre zamestnávateľov a pre samostatne zárobkovo činné osoby (ďalej len v skratke „SZČO“).

Zamestnávateľ/ zamestnanec Minimálna mzda a minimálne mzdové nároky na rok 2024

Suma minimálnej mzdy na rok 2024 vznikla tak ako minulý rok DOHODOU tripartity.

Schválená výška minimálnej mzdy na rok 2024 vyhlásená 27. septembra 2023 Oznámením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 372/2023 je:

**750 € za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou,
4,310 € za každú hodinu odpracovanú zamestnancom.**

Zamestnávateľ je povinný svojim zamestnancom v pracovnom pomere za odpracovanú prácu poskytnúť mzdu v sume minimálneho mzdového nároku určeného pre stupeň náročnosti príslušného pracovného miesta. Stupeň náročnosti je povinný každému pracovnému miestu priradiť zamestnávateľ, a to porovnaním najnáročnejšej pracovnej činnosti, ktorá je dohodnutá v pracovnej zmluve, s charakteristikami stupňov náročnosti pracovných miest, ktoré nájdeme v **Prílohe č. 1** zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len: „Zákonník práce“).

V platnosti je stále šesť stupňov náročnosti práce (§ 120 ods. 4 Zákonníka práce).

§ 120 ods. 4 Zákonníka práce	
Stupeň náročnosti	Koeficient minimálnej mzdy
1	1,0
2	1,2
3	1,4
4	1,6
5	1,8
6	2,0

Minimálne mzdové nároky od 1. 1. 2024			
Stupeň náročnosti	Koeficient min. mzdy	Minimálna mesačná mzda	Minimálna hodinová mzda
1	1,0	750 €	4,310 €
2	1,2	866 €	4,977 € (1/174 zo 866 €)
3	1,4	982 €	5,644 € (1/174 zo 982 €)
4	1,6	1.098 €	6,310 € (1/174 zo 1.098 €)
5	1,8	1.214 €	6,977 € (1/174 zo 1.214 €)
6	2,0	1.330 €	7,644 € (1/174 zo 1.330 €)

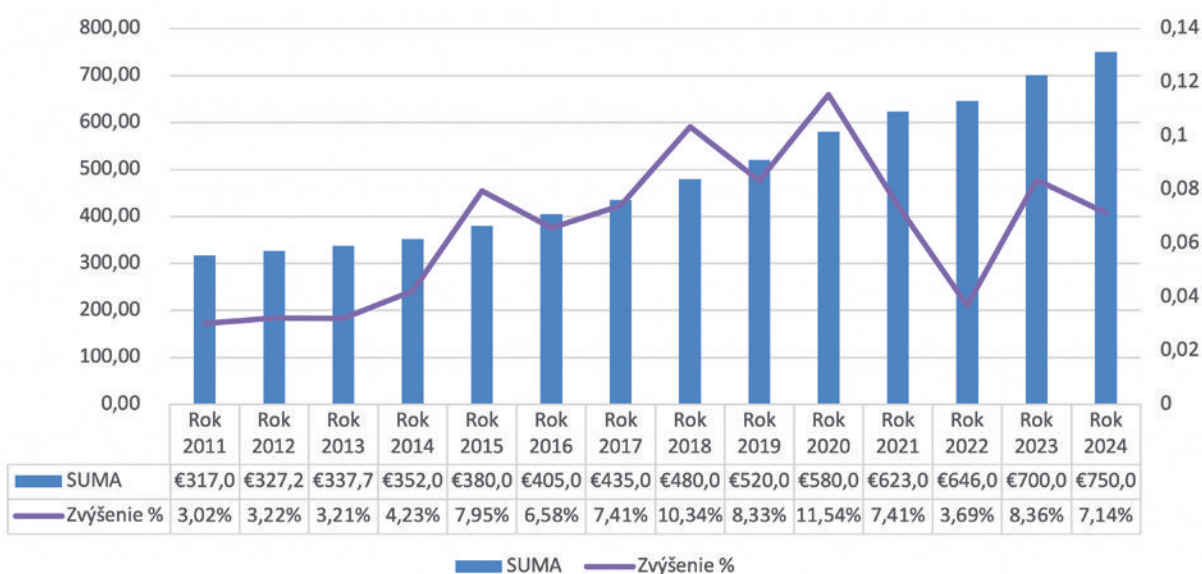
Porovnanie minimálnych mzdových nárokov za rok 2023 a 2024

Stupeň náročnosti	Koeficient minimálnej mzdy	Minimálna mesačná mzda platná na rok 2023	Minimálna mesačná mzda platná na rok 2024	ZVÝŠENIE €
1	1,0	700 €	750 €	50 €
2	1,2	816 €	866 €	50 €
3	1,4	932 €	982 €	50 €
4	1,6	1 048 €	1 098 €	50 €
5	1,8	1 164 €	1 214 €	50 €
6	2,0	1 280 €	1 330 €	50 €

Vývoj minimálnej mzdy na Slovensku:

OBDOBIE	SUMA	Zvýšenie %
Rok 2011	317,00 €	3,02 %
Rok 2012	327,20 €	3,22 %
Rok 2013	337,70 €	3,21 %
Rok 2014	352,00 €	4,23 %
Rok 2015	380,00 €	7,95 %
Rok 2016	405,00 €	6,58 %
Rok 2017	435,00 €	7,41 %
Rok 2018	480,00 €	10,34 %
Rok 2019	520,00 €	8,33 %
Rok 2020	580,00 €	11,54 %
Rok 2021	623,00 €	7,41 %
Rok 2022	646,00 €	3,69 %
Rok 2023	700,00 €	8,36 %
Rok 2024	750,00 €	7,14%

Vývoj minimálnej mzdy na Slovensku

Pri týždennom pracovnom čase menej ako 40 hodín v súlade s § 85 Zákonníka práce je minimálna hodinová mzda/minimálny mzdový nárok nasledovný:

38,75 hodiny – ak má zamestnanec rozvrhnutý pracovný čas tak, že pravidelne vykonáva prácu striedavo v oboch zmenách v dvojzmennej prevádzke,

Minimálne mzdové nároky od 1. 1. 2024 38,75-hodinový týždenný pracovný čas		
Stupeň náročnosti	Koeficient min. mzdy	Minimálna hodinová mzda
1	1,0	4,449 €
2	1,2	5,138 €
3	1,4	5,826 €
4	1,6	6,514 €
5	1,8	7,202 €
6	2,0	7,891 €

37,5 hodiny – ak má zamestnanec rozvrhnutý pracovný čas tak, že pravidelne vykonáva prácu vo všetkých zmenách v trojzmennej prevádzke alebo v nepretržitej prevádzke,

Minimálne mzdové nároky od 1. 1. 2024 37,5-hodinový týždenný pracovný čas		
Stupeň náročnosti	Koeficient min. mzdy	Minimálna hodinová mzda
1	1,0	4,597 €
2	1,2	5,309 €
3	1,4	6,020 €
4	1,6	6,731 €
5	1,8	7,442 €
6	2,0	8,154 €

Príplatky – mzdové zvýhodnenia na rok 2024

Pred koncom roka 2022 boli schválené zmeny v príplatkoch a s účinnosťou od 1. júna 2023 sa vrátili späť príplatky vypočítavané ako percentuálny podiel z minimálnej mzdy. V roku 2024 budú teda nasledovné sumy príplatkov:

Za prácu v sobotu (§ 122a ods. 1 a 2)

50 % minimálnej hodinovej mzdy = 2,155 €

= u zamestnávateľa, u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo podmienky prevádzky vyžaduje, aby sa práca pravidelne vykonávala v sobotu, možno dohodnúť nižšiu sumu mzdového zvýhodnenia, **najmenej 45 % minimálnej mzdy za hodinu = 1,9395 €.**

Za prácu v nedeľu (§ 122b ods. 1 a 2)

100 % minimálnej hodinovej mzdy = 4,310 €

= u zamestnávateľa, u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo podmienky prevádzky vyžaduje, aby sa práca pravidelne vykonávala v nedeľu, možno dohodnúť nižšiu sumu mzdového zvýhodnenia, **najmenej 90 % minimálnej mzdy za hodinu = 3,879 €**

Za nočnú prácu (§ 123 ods. 1 a 2)

(práca vykonávaná v čase medzi 22. hodinou a 6. hodinou)

40 % minimálnej hodinovej mzdy = 1,724 €

= ak ide o zamestnanca vykonávajúceho rizikovú prácu, **najmenej 50 % minimálnej hodinovej mzdy = 2,155 €**

= u zamestnávateľa, u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo podmienky prevádzky vyžaduje, aby sa prevažná časť práce vykonávala ako nočná práca, možno dohodnúť, ak nejde o zamestnanca vykonávajúceho rizikovú prácu, nižšiu sumu mzdového zvýhodnenia, **najmenej 35 % minimálnej hodinovej mzdy = 1,5085 €**

Za prácu vo sviatok

Ak zamestnanec vykonáva prácu v deň sviatku, má okrem dosiahnutej mzdy právny nárok na mzdové zvýhodnenie najmenej vo výške 100 % svojho priemerného zárobku (§ 122 Zákonníka práce).

Za prácu nadčas

Zamestnancovi podľa § 121 ods. 1 Zákonníka práce patrí mzdové zvýhodnenie najmenej v sume:

25 % jeho priemerného zárobku,

35 % jeho priemerného zárobku, ak ide o zamestnanca, ktorý vykonáva **rizikové práce**.

Poznámka:

Nárok na mzdové zvýhodnenie za prácu vo sviatok alebo za prácu nadčas stráca zamestnanec v prípade, ak za prácu vo sviatok alebo za prácu nadčas po dohode so zamestnávateľom čerpá náhradné voľno.

Za sťažený výkon práce (§ 124 ods. 3)

= zamestnancovi patrí mzdová kompenzácia za sťažený výkon práce pri rizikových prácach v prostredí, kde pôsobia faktory pracovného prostredia (chemické faktory, karcinogénne a mutagénne faktory, biologické faktory, prach, fyzikálne faktory ako hluk, vibrácie, ionizujúce žiarenie) vo výške **najmenej 20 % minimálnej hodinovej mzdy = 0,862 €**

Za neaktívnu pracovnú pohotovosť mimo pracoviska (§ 96 ods. 5)

= za čas neaktívnej časti pracovnej pohotovosti mimo pracoviska má zamestnanec nárok na náhradu **najmenej 20 % minimálnej hodinovej mzdy = 0,862 €**

DOHODÁRI

Zamestnanci v pracovnoprávných vzťahoch na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru musia mať dohodnutú odmenu minimálne v sume minimálnej mzdy za hodinu – v roku 2024 = 4,310 € / hod. Na dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru sa neuplatňujú stupne mzdových nárokov.

Odvodová odpočítateľná položka (OOP) pre dôchodcov a študentov v súlade so zákonom o sociálnom poistení ostáva pre dohody o vykonaní práce, dohody o brigádnickej práci študentov, dohody o pracovnej činnosti nezmenená – v sume 200 eur (§ 4 ods. 5, § 138a zákona o sociálnom poistení).

Pre nový typ dohody – Dohody o pracovnej činnosti na sezónne práce sa zaviedla úplne nová odvodová výnimka – nazvaná „Odvodová odpočítateľná položka pri sezónnej práci“.

O túto odpočítateľnú položku nemusí zamestnanec žiadať, automaticky sa vymeriavací základ zamestnanca o ňu znižuje.

Odvodová odpočítateľná položka pri sezónnej práci (§ 138b) je vo výške 50% jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu platného v kalendárnom roku, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, za ktorý sa platí poistné. Na rok 2024 je vo výške 652 €. (50% z priemernej mesačnej mzdy z roku 2022 – 1.304 €).

Ak by bol vymeriavací základ nižší ako výška odpočítateľnej položky, je odpočítateľná položka vo výške tohto vymeriavacieho základu.

Ak by bol vymeriavací základ vyšší ako výška odpočítateľnej položky, vymeriavací základ bude v sume rozdielu – poníženi a plnú výšku platnej odpočítateľnej položky.

UPOZORNENIE – odvodová odpočítateľná položka sa vzťahovať len k starobnému poisteniu a poisteniu v nezamestnanosti !

Vymeriavacie základy k ostatným poisteniam ostávajú nezmenené (neznižujú sa):

u zamestnanca ostáva nezmenené: nemocenské poistenie, invalidné poistenie

u zamestnávateľa ostáva nezmenené: nemocenské poistenie, invalidné poistenie, rezervný fond solidarity, úrazové poistenie, garančné poistenie

Obdobie trvania Dohody o pracovnej činnosti na sezónne práce, počas ktorého nie je vôbec odvádzané poistené, sa zamestnancovi nezapočítava, nezohľadňuje v starobných dôchodkových dávkach ani v dávkach nezamestnanosti (podpory).

Základ dane/sadzba dane z príjmov fyzických osôb na rok 2024

Hranica základu dane – príjmu na uplatnenie 19 % / 25 % sadzby je stanovená ako 176,8-násobok sumy platného životného minima – § 15 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len: „zákon o dani z príjmov“).

SADZBA DANE	Hranica ročného príjmu	Hranica mesačného príjmu
19 %	do 47 537,98 €	do 3 961,49 €
25 %	nad 47 537,98 €	nad 3 961,49 €

Nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka na rok 2024

Výška nezdaniteľnej časti na daňovníka (§ 11 ods. 2 zákona o dani z príjmov) sa vypočíta ako **21-násobok životného minima**

NEZDANITEĽNÁ ČASŤ NA DAŇOVNÍKA	ZÁKLAD DANE
5 646,48 €	do 24 952,06 €
pod 5 646,48 €	vyšší ako 24 952,06 €
0 €	od 47 537,98 € a viac

V prípade, ak je základ dane daňovníka vyšší ako **92,8-násobok životného minima** (92,8 x 268,88 €), t. j. 24 952,06 €, nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka je rozdiel medzi 44,2-násobkom životného minima (44,2 x 268,88 €) a jednou štvrtinou jeho základu dane (§ 11 ods. 2 zákona o dani z príjmov).

11.884,496 - (základ dane : 4)

Mesačné uplatňovanie nezdaniteľnej časti základu dane pri výpočte preddavkov na daň je možné len pri príjmoch zo závislej činnosti na základe rozhodnutia daňovníka. Výnimkou je taký daňovník, ktorý k 1. 1. 2024 poberal starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, výsluhový dôchodok alebo porovnateľný dôchodok zo zahraničia.

Výška nezdaniteľnej časti na daňovníka pri mesačnom uplatňovaní je 470,54 €.

Nezdaniteľná časť základu dane na manželku (manžela) na rok 2024

Nezdaniteľnú časť základu dane na manželku nie je možné uplatňovať mesačne v priebehu zdaňovacieho obdobia, ale len ročne, a to po splnení zákonných podmienok stanovených v § 11 ods. 4, 5 zákona o dani z príjmov. Po splnení zákonných podmienok sa nezdaniteľná časť na manželku (manžela) vypočítava podľa § 11 ods. 3. Výpočet sa odvíja od výšky základu dane daňovníka aj od vlastného príjmu manželky (manžela) dosiahnutého v príslušnom kalendárnom roku.

V roku 2024 bude možné uplatniť si túto nezdaniteľnú časť v nasledujúcich sumách (19,2-násobok životného minima):

Ak má DAŇOVNÍK ZÁKLAD DANE	VLASTNÝ PRÍJEM MANŽELKY	NEZDANITEĽNÁ ČASŤ NA MANŽELKU
do 47 537,98 €	0,00 €	5 162,50 €
do 47 537,98 €	do 5 162,50 €	5 162,50 € – príjem manželky
do 47 537,98 €	viac ako 5 162,50 €	0 €

viac ako 47 537,98 €	0,00 €	17 046,99 - (základ dane : 4)
viac ako 47 537,98 €	príjem €	17 046,99 - (základ dane : 4) – príjem manželky
viac ako 68 187,96 €	/	0 €

Suma 17 046,99 € je 63,4-násobok životného minima (63,4 x 268,88).

Nezdaniteľná časť základu dane na preukázateľne zaplatené príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie (III. pilier) na rok 2024

Príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie („DDS“/III. pilier) bude možné uplatniť formou **nezdaniteľnej časti aj za rok 2024 a naďalej ostáva v platnosti maximálna výška úhrnom do 180 €.**

Na uplatnenie nároku nezdaniteľnej časti musia byť splnené základné podmienky:

- účastnícka zmluva na doplnkové dôchodkové sporenie uzatvorená po 31. 12. 2013 alebo ak bola uzavretá skôr, musí byť jej súčasťou zrušenie dávkového plánu,
- zároveň daňovník nemôže mať uzavretú inú účastnícku zmluvu, ktorá nespĺňa vyššie uvedené podmienky.

(§ 11 ods. 9, ods. 10, ods. 11 zákona o dani z príjmov)

Daňový bonus na dieťa na rok 2024

Daňový bonus na dieťa je v súlade s § 52zpp zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov zvýšený v období od 1.1.2023 do 31.12.2024.

Daňový bonus v roku 2024 môže byť najviac vo výške:

- 140 eur mesačne na vyživované dieťa do 18 rokov veku dieťaťa
- 50 eur mesačne na vyživované dieťa od 18 rokov veku dieťaťa

Upozornenie: Od 1. mája 2023 si zároveň môže súčasne s daňovým bonusom poberať aj dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa podľa § 4 ods. 3 písm. c) zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v znení neskorších predpisov.

Nárok na daňový bonus možno uplatniť do výšky ustanoveného percenta z čiastkového základu dane (§ 5), ktorý zamestnanec dosahuje u daného zamestnávateľa:

- 20 % čiastkového základu dane pri 1 dieťati
- 27 % čiastkového základu dane pri 2 deťoch
- 34 % čiastkového základu dane pri 3 deťoch
- 41 % čiastkového základu dane pri 4 deťoch
- 48 % čiastkového základu dane pri 5 deťoch
- 55 % čiastkového základu dane pri 6 a viac deťoch

Pri ročnom posudzovaní vzniku nároku na daňový bonus sa vychádza z čiastkového základu dane § 5 alebo § 6 ods. 1, 2 alebo úhrnu týchto paragrafov.

Ak by podmienky na uplatnenie daňového bonusu spĺňali viacerí daňovníci a daňovník uplatňujúci si nárok na daňový bonus nemá čiastkový základ dane podľa § 5 alebo podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov, alebo ich úhrn, môže pri podaní daňového priznania k dani z príjmov navýšiť svoj základ dane o úhrn základov dane podľa § 5 a § 6 ods. 1 a 2 druhej oprávnenej osoby vyživujúcej dieťa v domácnosti, resp. o pomernú časť základov dane druhej oprávnenej osoby.

Daňový bonus na zaplatené úroky na rok 2024

Daňovníkovi vzniká nárok na daňový bonus na zaplatené úroky v príslušnom zdaňovacom období vypočítané z výšky poskytnutého úveru na bývanie, na základe jednej zmluvy o úvere na bývanie, **najviac zo sumy 50 000 € na jednu tuzemskú nehnuteľnosť určenú na bývanie**, ktorou je byt alebo rodinný dom, ak má:

- najmenej 18 rokov a najviac 35 rokov ku dňu podania žiadosti o tento úver,
- priemerný mesačný príjem vypočítaný z jeho zdaniteľných príjmov, ktoré sú súčasťou základu dane (čiastkového základu dane) z príjmov podľa § 5, 6 a 8 a osobitného základu dane z príjmov podľa § 7 a 51e za kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom bola uzavretá zmluva o úvere na bývanie, najviac vo výške 1,3-násobku priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom bola uzavretá zmluva o úvere na bývanie; priemerný mesačný príjem sa vypočíta ako jedna dvanástina zo súčtu zdaniteľných príjmov, ktoré sú súčasťou základu dane (čiastkového základu dane) z príjmov podľa § 5, 6 a 8 a osobitného základu dane z príjmov podľa § 7 a 51e.

Daňovým bonusom na zaplatené úroky je suma vo výške 50 % zo zaplatených úrokov v príslušnom zdaňovacom období, najviac však do výšky 400 € za rok.

Ak je daňovník dlžníkom zo zmluvy o úvere na bývanie, na ktorú si uplatňuje nárok na daňový bonus na zaplatené úroky, spolu s iným dlžníkom alebo spolu s inými viacerými dlžníkmi (ďalej len: „spoludlžník“):

- podmienku veku musí spĺňať aj spoludlžník,
- priemerný mesačný príjem dlžníka spolu so spoludlžníkom nesmie presiahnuť súčin počtu dlžníka a spoludlžníka a 1,3-násobku priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom bola uzavretá zmluva o úvere na bývanie,
- spoludlžníkovi nárok na daňový bonus na zaplatené úroky nevzniká.

Podmienky ohľadom priemerného mesačného príjmu daňovníka a spoludlžníka musia byť splnené ku dňu uzavretia zmluvy o úvere na bývanie.

Nárok na daňový bonus na zaplatené úroky vzniká počas piatich bezprostredne po sebe nasledujúcich rokov, a to počnúc mesiacom, v ktorom sa začalo úročenie úveru na bývanie poskytnutého na základe jednej a tej istej zmluvy o úvere na bývanie.

V roku začatia úročenia úveru na bývanie má daňovník nárok na pomernú časť daňového bonusu na zaplatené úroky z maximálnej zákonom stanovenej sumy pripadajúcu na počet kalendárnych mesiacov v zdaňovacom období, a to od mesiaca, v ktorom začalo úročenie úveru na bývanie. Rovnako postupuje daňovník aj v roku, keď uplynie päťročná lehota na uplatnenie nároku na daňový bonus na zaplatené úroky, pričom uplatní len pomernú časť tohto daňového bonusu pripadajúcu na počet kalendárnych mesiacov v zdaňovacom období, a to končiac mesiacom, v ktorom päťročná lehota skončila.

Poistné na sociálne poistenie na rok 2024 (zamestnanec/zamestnávateľ)

Minimálny vymeriavací základ zamestnanca/zamestnávateľa nie je zákonom stanovený. Je stanovená len výška maximálneho vymeriavacieho základu a ten sa s platnosťou od 1. 1. 2024 zvyšuje na sumu 9 128 €.

ZAMESTNANEC – ROK 2024	Percentuálna sadzba	Maximálny vymeriavací základ	Výška maximálneho poistného
nemocenské poistenie	1,4 %	9 128,00 €	127,79 €
starobné poistenie	4 %	9 128,00 €	365,12 €
invalidné poistenie	3 %	9 128,00 €	273,84 €
poistenie v nezamestnanosti	1 %	9 128,00 €	91,28 €
SPOLU	9,40 %		858,03 €

ZAMESTNÁVATEĽ – ROK 2024	Percentuálna sadzba	Maximálny vymeriavací základ	Výška maximálneho poistného
nemocenské poistenie	1,4 %	9 128,00 €	127,79 €
starobné poistenie	14 %	9 128,00 €	1 277,92 €
invalidné poistenie	3 %	9 128,00 €	273,84 €
poistenie v nezamestnanosti *	1 % *	9 128,00 €	91,28 €
garančné poistenie	0,25 %	9 128,00 €	22,82 €
úrazové poistenie	0,8 %	neobmedzený	neobmedzená
rezervný fond solidarity	4,75 %	9 128,00 €	433,58 €
SPOLU	25,20 %		2.227,23 €

*prípadne:

poistenie v nezamestnanosti 0,5 % + poistenie na financovanie podpory „KurzArbeit“ 0,5%

Preddavky na verejné zdravotné poistenie v roku 2024 (zamestnanec/zamestnávateľ)

Veľkou zmenou v zdravotnom poistení je od 1.1.2024 zvýšenie sadzby poistného. A v platnosti od roku 2023 ostáva minimálne poistné / preddavok na poistné pre zamestnanca (§ 13b).

Ak je skutočné poistné / preddavok na poistné zamestnanca a zamestnávateľa v súčte nižšie ako zákonom stanovená výška, zamestnanec má povinnosť doplatiť odvody do tejto sumy. O tento doplatok sa zvyšuje poistné / preddavok na poistné zamestnanca.

Minimálne poistné sa nevzťahuje na:

- zamestnancov, ktorí sú zároveň aj poistencami štátu
- zamestnancov so zdravotným postihnutím s nárokom na zníženú sadzbu poistného.

Minimálne poistné je vo výške 12-násobku životného minima.

Minimálny preddavok na poistné vo výške životného minima
platného k prvému dňu kalendárneho roka

Minimálny preddavok na poistné v roku 2024 bude v sume 40,32 € (10,75 + 29,57).

Životné minimum k 01. 01. 2024 bude vo výške 268,88 €.

Odvod zamestnanca: $268,88 \times 4 \% = 10,7552$. Po zaokrúhlení = 10,75 €.

Odvod zamestnávateľa: $268,88 \times 11 \% = 29,5768$ Po zaokrúhlení = 29,57 €.

ZAMESTNANEC – ROK 2024	Percentuálna sadzba	Maximálny vymeriavací základ	Výška maximálneho preddavku
bez zdravotného postihnutia	4 %	neobmedzený	vypočítaná % z VZ
so zdravotným postihnutím	2 %	neobmedzený	vypočítaná % z VZ

ZAMESTÁVATEĽ – ROK 2024	Percentuálna sadzba	Maximálny vymeriavací základ	Výška maximálneho preddavku
bez zdravotného postihnutia	11 %	neobmedzený	vypočítaná % z VZ
so zdravotným postihnutím	5,5 %	neobmedzený	vypočítaná % z VZ

Náhrada príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca v roku 2024

V súlade s § 8 zákona č. 462/2003 Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca v znení neskorších predpisov je **maximálny denný vymeriavací základ od 1. 1. 2024 v sume 85,7424 €.**

(všeobecný vymeriavací základ za rok 2022 = $15\,648 \text{ €} \times 2 = 31\,296 / 365 \text{ dní} = 85,7424 \text{ eura}$, zaokrúhlené nadol).

Nemocenské dávky zamestnanca v roku 2024

Aj v zákone č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v § 55 nájdeme rovnaké znenie pre výpočet maximálneho denného vymeriavacieho základu pre nemocenské dávky zamestnanca ako v zákone o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca. Avšak, v prípade nemocenskej dávky sa denný vymeriavací základ zaokrúhľuje smerom nahor.

**Maximálny denný vymeriavací základ pri nemocenských dávkach
od 1. 1. 2024 je v sume 85,7425 €.**

Sumy stravného v roku 2024

Aktuálne /v čase písania článku/ je zatiaľ platné stravné stanovené Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 368/2023 a to v sumách:

pre časové pásmo **5 až 12 hodín na 7,80 €**,
pre časové pásmo **12 až 18 hodín na 11,60 €**,
pre časové pásmo **nad 18 hodín na 17,40 €**.

Maximálna výška príspevku na stravovanie zamestnanca je 4,29 €
(55 % zo sumy 7,80 €).

Suma stravného lístka je minimálne 5,85 €
(75 % zo stravného platného v časovom pásme 5 až 12 hodín).

Suma finančného príspevku na stravovanie je minimálne 3,22 € / maximálne 4,29 €.

PREHLAD STRAVNÉHO OD ZAVEDENIA EURA					
Opatrenie MPSVaR SR	Suma stravného pre časové pásmo			Platné	
	5 až 12 hod.	nad 12 hod až 18 hod.	nad 18 hod.	OD	DO
č. 621/2008	3,30 €	5,00 €	7,70 €	1.1.2009	31.3.2009
č. 110/2009	3,60 €	5,40 €	8,30 €	1.4.2009	31.12.2010
č. 533/2010	3,80 €	5,70 €	8,80 €	1.1.2011	31.8.2012
č. 248/2012	4,00 €	6,00 €	9,30 €	1.9.2012	31.10.2014
č. 296/2014	4,20 €	6,30 €	9,80 €	1.11.2014	30.11.2016
č. 309/2016	4,50 €	6,70 €	10,30 €	1.12.2016	31.5.2018
č. 148/2018	4,80 €	7,10 €	10,90 €	1.6.2018	30.6.2019
č. 176/2019	5,10 €	7,60 €	11,60 €	1.7.2019	30.4.2022
č. 116/2022	6,00 €	9,00 €	13,70 €	1.5.2022	31.8.2022
č. 281/2022	6,40 €	9,60 €	14,50 €	1.9.2022	31.12.2022
č. 432/2022	6,80 €	10,10 €	15,30 €	1.1.2023	31.5.2023
č. 171/2023	7,30 €	10,90 €	16,40 €	1.6.2023	30.9.2023
č. 368/2023	7,80 €	11,60 €	17,40 €	1.10.2023	

Cestovné náhrady v roku 2024

Suma základnej náhrady za každý 1 km jazdy, ktorá zatiaľ zostáva v platnosti je stanovená Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č.247/2023 Z. z.:

- **0,071 €/km** pre jednotopové vozidlá a trojkoľky,
- **0,252 €/km** pre osobné cestné motorové vozidlá.

Exekučné zrážky v roku 2024

Do 30. júna 2024 by malo byť platné životné minimum v sume 268,88 €. Z neho sa vypočítajú sumy pri exekučných zrážok:

Základné nepostihnuteľné sumy:

- pri fyzickej osobe, ktorá nepoberá dôchodok:
 - 140% životného minima plnoletej osoby = 376,43 eur
 - 25% zo 140 % životného minima plnoletej osoby na vyživovanú osobu = 94,10 eur
- pri fyzickej osobe, ktorá poberá dôchodok
 - 140% životného minima plnoletej osoby = 376,43 eur
 - 50% zo 140% životného minima plnoletej osoby na vyživovanú osobu = 188,21 eur

Pri zrážke výživného pre maloleté dieťa, ktorú povinnému nemožno zraziť je:

- 70% zo 60% životného minima na osobu (70% zo 161,32 €) = 112,92 eur
- 70% z 25% životného minima na osobu (70% zo 67,22 €) = 47,05 eur

Pri zrážke výživného pre maloleté dieťa, ktorú povinnému nemožno zraziť – ak je povinný poberateľom dôchodku je:

- 70% zo 60% životného minima na osobu (70% zo 161,32 €) = 112,92 eur
- 70% z 50% životného minima na osoby (70% zo 134,44 €) = 94,10 eur

Pri prednostných pohľadávok podľa § 71 ods. 2 Exekučného poriadku okrem zrážok výživného na maloleté dieťa, ktorú povinnému nemožno zraziť:

- 100% životného minima plnoletej osoby = 268,88 eur
- 25% životného minima plnoletej osoby na vyživovanú osobu = 67,22 eur

Pri prednostných pohľadávok podľa § 71 ods. 2 Exekučného poriadku okrem zrážok výživného na maloleté dieťa, ktorú povinnému nemožno zraziť – ak je povinný poberateľom dôchodku:

- 100% životného minima plnoletej osoby = 268,88 eur
- 50% životného minima plnoletej osoby na vyživovanú osobu = 134,44 eur

Pri pokutách za priestupky:

- 50% životného minima plnoletej osoby = 134,44 eur
- 25% životného minima plnoletej osoby na vyživovanú osobu = 67,22 eur

Zrážka bez obmedzenia z príjmu, ktorý je

- nad 300% zo 140% životného minima plnoletej osoby = 1 129,29 eur

SZČO

Pre SZČO sa každý rok k 1.1. zvyšuje vymeriavací základ, z ktorého platní mesačne poistné na povinné nemocenské a dôchodkové poistenie a mesačne preddavku poistného na zdravotné poistenie. Zároveň od tohto dátumu sa aj SZČO zvyšovala percentuálna sadzba zdravotného poistenia.

Povinné sociálne poistenie SZČO je:

TYP POISTENIA	Percentuálna sadzba	Zákon o sociálnom poistení
nemocenské poistenie	4,4%	§ 130 písm. c)
starobné poistenie	18,0%	§ 131 ods.1 písm. c)
invalidné poistenie	6,0%	§ 132 písm. c)
rezervný fond solidarity	4,75%	§ 137 písm. b)

Výška minimálneho vymeriavacieho základu pre rok 2024	TYP POISTENIA	Percentuálna sadzba	Výška poistného:
652 €	nemocenské poistenie	4,4%	28,68 €
652 €	starobné poistenie	18,0%	117,36 €
652 €	invalidné poistenie	6,0%	39,12 €
652 €	rezervný fond solidarity	4,75%	30,97 €
	SPOLU		216,13 €

Výška maximálneho vymeriavacieho základu pre rok 2023	TYP POISTENIA	Percentuálna sadzba	Výška poistného:
9.128 €	nemocenské poistenie	4,4%	401,63 €
9.128 €	starobné poistenie	18,0%	1.643,04 €
9.128 €	invalidné poistenie	6,0%	547,68 €
9.128 €	rezervný fond solidarity	4,75%	433,58 €
	SPOLU		3.025,93 €

Vznik / zánik (trvanie) povinného poistenia SZČO sa posudzuje podľa dosiahnutého príjmu z § 6 ods. 1, 2 zákona o dani z príjmov. Príjmom sa rozumie tzv. „obrat“, teda príjem bez odpočítania výdavkov.

Ak sa Daňové priznanie za rok 2023 podá v lehote do 31.marca 2024 - v riadnej lehote na podanie Daňového priznania (riadne DP alebo opravné DP = platí posledné podané v riadnej lehote)
= vzniká povinné sociálne poistenie SZČO **od 1. júla 2024**, ak je príjem vyšší ako 12-násobok minimálneho vymeriavacieho základu (§138 ods.5), tzn. **7.824 €** (652 x 12)

Ak sa Daňové priznanie za rok 2023 podá v predĺženej lehote (30.4., 31.5., 30.6. – je bezpredmetné kedy – ide o fakt, že bolo podané v predĺženej lehote)
= vzniká povinné sociálne poistenie SZČO **od 1. októbra 2024**, ak je príjem vyšší ako 12-násobok minimálneho vymeriavacieho základu (§138 ods.5), tzn. **7.824 €** (652 x 12).

Ak sa neprekročí zákonom stanovená hranica príjmu, tak povinné sociálne poistenie nevznikne alebo existujúce zanikne k 30.6.2024 / k 30.9.2024.

Preddavok na zdravotné poistenie SZČO je:

Výška minimálneho vymeriavacieho základu pre rok 2024	Zdravotné poistenie	Percentuálna sadzba	Výška preddavku poisteného:
652 €	osoba bez zdravotného postihnutia	15 %	97,80 €
652 €	osoba so zdravotným postihnutím	7,5%	48,90 €

Maximálny vymeriavací základ pre zdravotné poistenie neexistuje.

Autorkou článku je Mgr. Katarína Danajovičová

Aktuálne legislatívne zmeny v oblasti podnikania

Matej FIRICKÝ – Martin MIČÁK

V priebehu minulého roka bolo schválených niekoľko zákonov, ktoré v roku 2024 zavádzajú viacero legislatívnych zmien pre podnikateľov. V tomto článku sa Vám pokúsime priblížiť tie najvýznamnejšie zmeny najmä v oblasti daní.

Zvýšenie dane z podielov na zisku spoločnosti (dividend)

Od 1.1.2024 platí na Slovensku nová právna úprava, ktorá zvyšuje sadzbu dane z podielov na zisku z pôvodných 7% na 10%. Táto zvýšená sadzba sa avšak použije až pri podiele zo zisku vyplácaného zo zisku za zdaňovacie obdobie začínajúce najskôr 1.1.2024, čiže sa to nedotkne dividend zo ziskov spreď roku 2024. Tie budú zdaňované podľa právnej úpravy platnej v danom období, na ktoré sa viaže nerozdelený zisk. Vyššia sadzba sa bude aplikovať aj na likvidačný zostatok či vyrovnací podiel.

V prípade, že sú podiely na zisku (dividendy) vyplácané slovenskou firmou daňovému rezidentovi iného spolupracujúceho štátu, alebo vyplácané zahraničnou firmou slovenskému daňovému rezidentovi, musí sa prihliadať na zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia. Táto zmluva má prednosť pred zákonom, môže ustanoviť aj iný postup.

Rozšírenie siete medzinárodných zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia

Zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia sú zaujímavé najmä pre podnikateľov, ktorých hospodárska činnosť je medzinárodná, obzvlášť keď obchodujú s krajinami mimo EÚ. Tieto zmluvy umožňujú výmenu informácií a majú finančným správam umožniť zabránenie presúvania ziskov bez toho, aby boli zdanené.

Zmluvy preberajú jednotlivé druhy príjmov, ktoré sú bilaterálne upravené s podmienkami, ktoré upravujú zdanenie. V prípade neexistencie zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia, budú dosiahnuté príjmy z nezmluvného štátu podliehať zdaneniu výhradne podľa ustanovení v národnej legislatíve. Slovensko má v súčasnosti 70 zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia, v decembri minulého roka odsúhlasila Národná Rada SR ďalšie štyri, konkrétne s Albánskom, Azerbajdžanom, Novým Zélandom a Saudskou Arábiou.

Zvýhodnenie mikrodaňovníkov – zvyšuje sa hranica príjmov pre uplatnenie nižšej sadzby dane z príjmov

Fyzické a právnické osoby – mikrodaňovníci, ktorých zdaniteľné príjmy nepresiahnu 60 000€ za zdaňovacie obdobie (oproti pôvodným 49 790€), si môžu od 1.1.2024 uplatniť nižšiu sadzbu dane z príjmov, ktorá predstavuje sadzbu 15%. Táto legislatívna zmena výšky sadzby sa uplatní na zdaňovacie obdobia začínajúce 1.1.2024 a neskôr. Vďaka tejto zmene, si môže mikrodaňovník uplatniť viacero daňových zvýhodnení, vrátane zvýhodnených pravidiel odpočítavania daňovej straty a odpisovania hmotného majetku.

Minimálna daň pre spoločnosti

Od 1.1.2024 došlo aj k znovuzavedeniu tzv. daňovej licencie ktorú vláda v roku 2018 zrušila. Po novom, novela zákona č. 595/2003 Z. z o daní z príjmov pojem daňové licencie už nepoužíva, nahrádza ho termín „minimálna daň pre právnické osoby“. Prvýkrát budú právnické osoby minimálnu daň platiť za zdaňovacie obdobie roku 2024, pri podávaní daňového priznania v roku 2025.

Daň bude musieť platiť každá právnická osoba:

- ktorej vypočítaná daňová povinnosť bude nižšia ako výška minimálnej dane,
- ktorá vykáže stratu.

Minimálnu daň, budú spoločnosti musieť zaplatiť aj v prípade, že v zdaňovacom období nevykonávali žiadnu činnosť. Výška minimálnej dane sa pohybuje od 340 € do 3 840 € v závislosti od zdaniteľných príjmov (výnosov, tržieb) za dané zdaňovacie obdobie.

- Výška minimálnej dane do výšky výnosov 50 000 € bude 340 €;
- Za výnosy prevyšujúce 50 000 € a zároveň neprevyšujúce sumu 250 000 € bude minimálna daň vo výške 960 €;
- Za výnosy prevyšujúce 250 000 € a zároveň neprevyšujúce sumu 500 000 € bude minimálna daň vo výške 1 920 €;
- Za výnosy prevyšujúce 500 000 € bude minimálna daň vo výške 3 840 €.

V prípade neaktívnych spoločností je vhodné na tieto účely zabezpečiť zrušenie spoločnosti vstupom do likvidácie, pretože ak spoločnosť vstúpi do likvidácie ešte tento rok, povinnosť platiť minimálnu daň jej nevznikne, a to ani za obdobie predchádzajúce vstupu do likvidácie.

Pre spoločnosti ktoré zamestnávajú osoby so zdravotným postihnutím a to najmenej 20 % z celkového priemerného evidenčného počtu zamestnancov, sa podľa Vyhlášky ŠU SR č. 425/2023 Z.z. suma minimálnej dane znižuje na polovičnú sadzbu.

Zákon o premenách spoločností

Jednou z najväčších zmien, ktoré v oblasti podnikania nastávajú od 1.3.2024 je účinnosť zákona č. 309/2023 Z. z. o premenách obchodných spoločností a družstiev a o zmene a doplnení niektorých zákonov (**Zákon o premenách**), ktorý má napomôcť k zjednoteniu právnej úpravy v oblasti premien obchodných spoločností. Zákon je transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2019/2021 zo dňa 27. 11. 2019 ktorou sa mení smernica (EÚ) 2017/1132 týkajúca sa niektorých aspektov práva obchodných spoločností. Zákon o premenách obchodných spoločností nahrádza nielen pôvodnú právnu úpravu obsiahnutú v Obchodnom zákonníku, ale tak isto zavádza aj novú terminológiu a podrobnú novú komplexnú právnu úpravu pre danú oblasť.

Medzi zmeny, ktoré prináša tento zákon napríklad patrí aj to, že Zmluvu o splynutí alebo zlúčení, ktorá bola upravená v Obchodnom zákonníku nahradí inštitút Projekt premeny. Týmto pojmom platná legislatíva vymedzuje, že na premenu (či už sa jedná o vnútroštátnu alebo cezhraničnú) bude potrebné vypracovanie návrhu projektu premeny.

Jednou z výrazných pozitívnych zmien novej právnej úpravy je napríklad komplexne osobitne obsiahnutá právna úprava pre každý druh obchodnej spoločnosti a pre družstvá, skracovanie minimálnej lehoty pre zverejnenie povinne stanovených údajov v sídle spoločnosti zo 60 dní na 6 týždňov, samostatne konštituovaná zodpovednosť audítora, upravuje sa taktiež osobitná činnosť a podmienky notára pri vydávaní osvedčenia, a vymedzuje sa v nej viaceré, v našej právnej úprave potrebných, novozavedených inštitútov.

Novoprijatá právna úprava sa dotýka viacerých účinných a platných predpisov, medzi inými aj zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri v ktorom zavádza povinnosť súdom obligatórnej a aktívne spolupracovať so súdnymi registrami, aby sa mohol výmaz zanikajúcej spoločnosti uskutočniť pri cezhraničnej premene, a to aj bez návrhu.

Právna úprava sa priamo dotýka aj zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, keďže zavádza nový informačný systém, tzv. insolvenčný register, ktorým priamo nahrádza doteraz platný register úpadcov.

Podľa nového zákona sa premenou spoločnosti rozumie fúzia alebo rozdelenie spoločnosti. Pojem fúzia znamená splynutie alebo zlúčenie spoločností, zatiaľ čo pri pojme rozdelenie sa jedná o odštiepenie alebo rozštiepenie spoločnosti. Pri tomto delení však ešte rozlišujeme, či sa jedná o vnútroštátnu, alebo o cezhraničnú premenu.

Kedy však môžeme hovoriť o neprípustnosti premeny spoločností? Účinnosťou Zákona o premenách zanikne možnosť zmeny osobnej spoločnosti na kapitálovú. Napríklad to znamená, že nebude možné uskutočniť pria-

močiaru zmenu právnej formy komanditnej spoločnosti na spoločnosť s ručením obmedzeným, čo je aktuálne povolené a pomerne frekventované.

Po novom tak budú možné iba nasledovné zmeny právnej formy:

s.r.o. - > a.s. / j.a.s. / družstvo

v.o.s. <-> k.s.

a.s. -> s.r.o. / j.a.s./ družstvo

družstvo -> s.r.o. / a.s.

Novovzniknutý inštitút cezhraničnej zmeny právnej formy znamená, že pri zmene sídla spoločnosti do iného členského štátu EÚ bude zároveň možná aj zmena právnej formy. Cezhraničné zmeny právnej formy sú však umožnené len pre spoločnosti s ručením obmedzeným a akciové spoločnosti, a im zodpovedajúce právne formy v zahraničí.

Nepripustnosť premeny spoločnosti

Zákon o premenách ukladá určité pravidlá a podmienky v súvislosti s premenami spoločností. Premeny sú dovolené len ak majú zúčastnené spoločnosti rovnakú právnu formu. Výnimkami sú prípady ak sa s.r.o. a a.s. zlučuje do akciovej spoločnosti, alebo keď sa j.s.a. zlučuje do akciovej spoločnosti. Osobitné podmienky sa vzťahujú aj na cezhraničnú fúziu pri ktorej je podmienkou, že zúčastnená slovenská spoločnosť môže byť len a.s. alebo s.r.o., a zahraničná zúčastnená spoločnosť musí mať obdobnú právnu formu ako slovenská.

Ďalším z predpokladov je, že zúčastnená spoločnosť (a to platí rovnako aj pri zmene právnej formy) nesmie byť v likvidácii, konkurze (ibaže správca súhlasí s premenou alebo cezhraničnou premenou), reštrukturalizácií (ibaže súdom potvrdený reštrukturalizačný plán premenu alebo cezhraničnú premenu predpokladá), hroziacom úpadku a nemôže byť rozhodnuté o jej zrušení.

Domáce rozdelenie spoločností

Rozštiepenie je postup, pri ktorom rozdeľovaná spoločnosť zaniká a jej imanie prechádza na iné už existujúce spoločnosti (rozštiepenie zlúčením), alebo novozaložené spoločnosti (rozštiepenie splynutím).

Odštiepenie je postup, pri ktorom rozdeľovaná spoločnosť nezaniká a časť imania spoločnosti prechádza na iné už existujúce spoločnosti (odštiepenie zlúčením) alebo novozaložené spoločnosti (odštiepenie splynutím), pričom zúčastnené spoločnosti nesmú mať rozdielnu právnu formu.

Cezhraničné rozdelenie spoločnosti

Cezhraničné rozdelenie spoločností je rozdelenie, pri ktorom je aspoň jednou zúčastnenou spoločnosťou alebo nástupníckou spoločnosťou slovenská spoločnosť a aspoň jednou je zahraničná spoločnosť, pričom nástupníckou spoločnosťou môže byť len novovznikajúca spoločnosť (cezhraničné rozdelenie splynutím).

Cezhraničné rozdelenie spoločnosti je možné len pre slovenské spoločnosti s ručením obmedzeným alebo akciové spoločnosti.

Odštiepenie

Zákon o premenách tiež konečne prináša aj dlhodobu potrebný inštitút odštiepenia, ktorý doteraz v slovenskom právnom poriadku oproti susedným krajinám absentoval. Odštiepenie umožní spoločnostiam čiastočné rozdelenie, pričom sa pri rozdelení miesto zániku spoločnosti odčlení len jej časť do jednej či viacerých existujúcich alebo novozaložených spoločností, pričom odštiepenie bude možné použiť pri vnútroštátnych ako aj cezhraničných premenách.

Tento inštitút bude možné použiť za predpokladov, že:

- je rozdeľovanou spoločnosťou a.s. alebo s.r.o.,
- vlastné imanie rozdeľovanej spoločnosti je vyššie ako jej základné imanie,
- sú dodržané všetky podmienky pre prípustnosť premeny.

*Autormi článku sú JUDr. Ing. Matej Firický a Mgr. Martin Mičák
z Advokátskej kancelárie MCL, s.r.o.*

Naša asociácia má svoj predmet na Ekonomickej univerzite

Peter DANIEL

Slovenská asociácia finančníkov (SAF) sa popri medzinárodných korporáciách a obchodných komorách zaradila medzi tých, ktorá ponúkajú pre študentov Fakulty podnikového manažmentu Ekonomickej univerzity v Bratislave svoj vlastný predmet. V tomto akademickom roku je náš predmet **Finančné riadenie podniku – prípadové štúdie** v ponuke po druhý raz a opäť s úspechom. Po prvých skúsenostiach z vlaňajška, kedy sme mali prihlásených prvých 11 piatakov odboru Všeobecný manažment, sa nám pre aktuálny rok už podarilo naplniť plnú kapacitu (20 piatakov), z čoho polovica sú študenti Finančného manažmentu. Vynikajúci ohlas predmetu navyše viedol k tomu, že o neho pre budúci rok prejavili záujem ďalšie dve fakulty – jedna v Bratislave a jedna v Banskej Bystrici. Za všetky ohlasy uvádzam jeden komentár vlaňajšieho absolventa Radovana na sieti LinkedIn: „...*jeden z najlepších predmetov, ktorý som na EU BA zažil. Suverénne. Najväčšie prepojenie s praxou. A to je podľa mňa to, čo študenti potrebujú najviac...*“. Podobné ohlasy sme mali od viacerých.

Náš výberový predmet vyučujeme poväčšine priamo na pôde firiem, aby sa študenti lepšie nadýchli atmosféry, v ktorej finanční manažér pracuje. Prípadové štúdie nie sú orientované na suché matematické výpočty – namiesto toho s nimi riešime skupinové úlohy v malých skupinkách a o nimi navrhnutom riešení diskutujeme tak, aby videli, že riešenie má obvykle mnoho rozmerov a aspektov. Snažíme sa ponúknuť témy, ktoré sú do vyučovania bežných predmetov v ponuke školy zaradené iba v malom rozsahu, alebo vôbec.

So študentmi diskutujeme partnersky, ako s ľuďmi, ktorí budú už o niekoľko mesiacov našimi kolegami. Hovoríme s nimi okrem iného o postupe uvádzania nového produktu na trh a šírke spolupráce controllera a finančného riaditeľa s rozmanitými funkciami vo firme, kým sa podarí produkt úspešne zaviesť. Snažíme sa budúcich kolegov zorientovať v trendoch digitalizácie a automatizácie finančných procesov, ktoré ich v praxi

už čoskoro stretnú. Na praktických a najmä zrozumiteľných príkladoch dokumentujeme logické kroky pri prijímaní finančných rozhodnutí. Rozširujeme ich doterajší pohľad na finančnú analýzu, vrátane ukážok finančných analýz pomocou softvéru spracovávajúceho komplexné informácie o firme obchodného partnera.

Vedíme so študentami rozhovory o rôznych aspektoch finančných rizík, či už ide o zabezpečenie sa voči rizikám cestou komerčného poistenia, predchádzaním riziku cestou AML opatrení (postupov proti tzv. praniu špinavých peňazí), získavaním a analýzou kreditných informácií (vrátane ESG reportov obchodných

partnerov), ale aj doručovaním faktúr bezpečnou formou EDI dátových tokov (elektronická fakturácia) či už prostredníctvom komerčných alebo vládnych portálov. Dozvedia sa viac o finančných dopadoch sociálnej zodpovednosti firiem (CSR) a vysvetľujeme im, ako má podnik nastaviť proces preverovania, či jeho obchodný partner nie je zaradený na tzv. sankčných zoznamoch rôznych vlád a medzinárodných organizácií. Dozvedia sa aj o niektorých tipoch a trikoch pri aplikácii relevantných právnych predpisov, ktoré majú dopad na prácu finančného manažéra podniku.

Do vyučovania sa doposiaľ zapájali vybrané členské a spolupracujúci firmy SAF - finanční manažéri spoločností CRIF – Slovak Credit Bureau, Dozen, I.S.D.D. plus, Colonnade Insurance, IQVIA a Advokátska kancelária MCL. O ďalšom zapojení sme už rokovali s finančným manažérom spoločnosti Tauris a niektorými ďalšími. Aj pre Vašu

firmu je tu priestor zapojiť sa, či už v Bratislave alebo Banskej Bystrici, dať o svojej firme vedieť nadchádzajúcim absolventom a nájsť medzi nimi zaujímavé osobnosti, ktorým by ste radi ponúkli pracovnú pozíciu. **Ak sa zaujímate o túto spoluprácu a chcete sa na nej aktívne podieľať, budeme radi, ak sa ozvete priamo na e-mail autora článku peter.daniel@iqvia.com alebo na emailovú adresu kancelárie SAF kancelaria@asocfin.sk.**

*Autorom článku je JUDr. Ing. Peter Daniel, PhD.
člen Správnej rady SAF*

Odborné podujatia SAF v roku 2024

Lenka LEHOCKÁ

Čo sa udialo v novom roku 2024 a aké podujatia už máme za sebou?

Macroeconomic forecast 2024

Úvod roka sme otvorili v spolupráci s kolegami zo CFA Society Slovakia podujatím 15. februára 2024 s názvom Makroekonomický výhľad 2024, vďaka tejto spolupráci bola skupina pozvaných účastníkov početnejšia, pestrejšia a zúčastnilo sa ho takmer 100 účastníkov.

Prvým spíkom bol ex ministra financií Poľska a člena Fiškálnej rady EÚ Mateusz Szczurek, čím získalo podujatie európsky rozmer. Viacerí účastníci neskrývali potešenie za možnosť hovoriť s osobnosťou, ktorá nás poctila nielen výnimočnou prezentáciou, ale aj možnosťou diskutovať o problematike v európskom kontexte.

Jednoznačne však upúťali aj riaditeľ Inštitútu finančnej politiky MF SR Juraj Valachy a Martina Bilíková riaditeľka Odboru nepriamych dani MF SR.

Juraj Valachy veľmi plynule nadviazal na prezentáciu Mateusza Szczureka a prostredníctvom „nekompromisných“ grafov demonštroval žalostný stav verejných financií SR.

Dobrou správou však je, že MF ma jasnú predstavu, ako konsolidovať verejné financie. Teoreticky. Prakticky to bude celospoločenská výzva. Prelomovým bude rok 2027!

Martina Bilíková zastúpila pôvodne ohlásenú štátnu tajomníčku MF SR Danielu Kľučkovú a prezentovala viacero aktivít a zákonov, ktoré ovplyvnia podnikateľské prostredie v tomto, aj nasledujúcich rokoch. Vzhľadom na potrebu výraznej konsolidácie verejných financií MF SR nepredstavilo zatiaľ žiadne nové oparenia tak na strane príjmov (zvýšenie daní) ani na strane výraznejšej podpory stimulácie rozvoja podnikania a inovácií. Finančníci využili možnosť a zapojili sa do diskusie o opatreniach, ktoré sa ich dotknú.

Akadémia klasickej ekonómie

Partnerstvo sme nadviazali aj vo vzdelávacej oblasti, a to s Konzervatívnym inštitútom M. R. Štefánika, ktorý spolu s partnermi otvoril aj tomto v roku sedemnásty samostatný ročník cyklu seminárov s názvom Akadémia klasickej ekonómie.

Kurz je určený pre všetkých záujemcov o ekonomické myslenie a pravidelné diskusie o ekonomických a spoločenských otázkach v duchu princípov slobodnej spoločnosti a pozostáva z deviatich vzájomne previazaných mesačných ekonomických seminárov. Cyklus seminárov bude viesť koordinátor projektu, riaditeľ a ekonóm KI Peter GONDA.

Alternatívne financovanie rastúcich firiem

Cieľom podujatia, ktorého je SAF spoluorganizátor spolu s Slovcou, Združenie podnikateľov Slovenska, Burzou cenných papierov, Slovak Business Agency, je popularizovať alternatívne formy financovania cez venture capital a kapitálový trh.

Zástupcovi SAF - Romanovi Filipoiu, ktorý aktívne vystúpil v diskusii, ďakujeme za zdieľanie jeho profesionálnych skúsenosti z domáceho, ale najmä medzinárodného financovania rozvoja firmy.

Plán činnosti SAF na rok 2024

15.2.2024

Macroeconomic forecast 2024

21.3.2024

Alternatívne financovanie rastúcich firiem

11. – 12.4.2024

EACT Summit, stretnutie delegátov 23 členských krajín spojené s odborným programom

apríl 2024

Valné zhromaždenie SAF

22.5.2024

ARM workshop Riadenia rizík a likvidity

23.5.2024

Konferencia Finančné riadenie podnikov

13. – 14.6.2024

odborný seminár Legislatívne zmeny a ich vplyv na podnikateľské prostredie

Letný semester

Finančné riadenie podniku - prípadové štúdie predmet na EUBA Fakulta podnikového manažmentu

19.9.2024

Innotech

14. – 16.9.2024

Portorož CEE Trasury forum konferencia

Do septembra 2024

anketa CFO roka

2. – 4.10.2024

Kodaň EuroFinance konferencia

November 2024

odborný seminár Alternatívne zdroje financovania

Priebežne počas roka

vydávanie časopisu Finančný manažér, IGTA Journal, EACT reporty

Spracovala: Lenka Lehocká, tajomníčka SAF

ENGLISH SUMMARY

On the last page we provide brief English summaries of all papers presented in the current issue of our quarterly journal.

EDITORIAL

Mr. Anton Ondrej, president of SAF prepared the editorial note. He introduces the strategy of the association together with new or updated areas where SAF plans to focus its activities.

INTERVIEW

In the interview, Miloslava Zelmanová, editor-in-chief of the journal talks with Mr. Ľudovít Ódor, former vice-governor and prime minister.

PROFESSIONAL AND THEORETICAL TOPICS

CURRENT FACTORS INFLUENCING THE PRICE OF BITCOIN AND ITS INVESTMENT USAGE

Ján HUŇADY – Ivan SEDLIČIK

DECISION-MAKING IN THE CONTEXT OF FINANCIAL MANAGEMENT

Peter ANDRIŠIN

SUPERDEDUCTION 2022: FEWER USERS OF THIS TAX BENEFIT AFTER RATE REDUCTION

Jana ŠNIRCOVÁ

WHO IS THE REAL KING OF AI?

Miroslav KRAJČOVIČ

ASSOCIATION PAGES

WAGE AND CONTRIBUTION AMOUNTS FOR THE YEAR 2024

(Katarína DANAJOVIČOVÁ)

CURRENT LEGISLATIVE CHANGES IN THE BUSINESS FIELD

(Matej FIRICKÝ, Martin MIČÁK)

OUR ASSOCIATION HAS ITS OWN COURSE AT THE UNIVERSITY OF ECONOMICS

(Peter DANIEL)

OVERVIEW OF SAF ACTIVITIES IN 2024

(Lenka LEHOCKÁ)